

Gyomaendrődi Család- és Gyermekjóléti Központ

5502 Gyomaendrőd, Fő út 2.

Tel: 66/282-560 Fax: 66/282-560

E-mail: csaladsegito.gye@gmail.com; gyermekjoleti.gye@gmail.com

BESZÁMOLÓ

Család- és Gyermekjóléti Központ

2022

Készítette: Pál Jánosné
intézményvezető

A beszámolót Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete számú KT
határozatával elfogadta.

Tartalom

I.	Bevezetés	3
II.	Feladatok ellátása.....	3
1.	Család-és gyermekjóléti szolgálat.....	4
a.	Veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő-és jelzőrendszer működtetése	4
b.	Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás	6
c.	Egyéb tevékenységek	14
2.	Család-és gyermekjóléti központ.....	15
a.	Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatok	15
b.	Speciális szolgáltatások	18
III.	Személyi és tárgyi feltételek	22
IV.	Intézmény szakmai ellenőrzése 2022-ben	24
V.	Pályázati tevékenységek	24
VI.	Egyéb tevékenységek.....	24
1.	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működtetése:	24
2.	Együtműködés a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal	25
3.	Krízistüzelő és kríziskályha biztosítása	25
4.	Energiaválság hatásainak kezelése	25
VII.	További terveink	25
VIII.	Melléklet A Gyomaendrődi Család- és Gyermekjóléti központ tevékenységét meghatározó jogszabályi háttér	28
1.	1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról	28
2.	1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról.....	30
3.	15/1998. NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről	32
3.	1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről	41

I. Bevezetés

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény módosította A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) és A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény (Gyvt.) szociális, családsegítő- és gyermekjóléti szolgáltatásokra vonatkozó egyes paragrafusait.

A módosítás következményeként a járásszékhely településeken 2016. január 1-től létre kellett hozni a család- és gyermekjóléti központokat, valamint minden településen kötelezően megvalósítandó feladat a család-és gyermekjóléti szolgálatok működtetése.

A szolgálatnál dolgozó családsegítők feladata a tevékenységek segítő elemeinek ellátása, míg a központnál dolgozó esetmenedzserek akkor foglalkoznak a családokkal, ha már hatósági intézkedésre is szükség van: védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés vagy nevelésbe vétel. Ők már egyfajta kontrolláló funkciót látnak el a családok életében.

A változások többek között azt a célt szolgálták, hogy ne történhessenek gyermek-tragédiák a jelzőrendszer és a szociális-gyermekvédelmi rendszer hiányossága miatt.

Ezért az új törvényi rendelkezések fokozottan megerősítették az észlelő-és jelzőrendszereket, és a család-és gyermekjóléti szolgálatok kiemelt feladatává teszik annak működtetését.

A tevékenység ellátása Gyomaendrődön a Fő út 2. szám alatt történik.

Csárdaszálláson és Hunyán az eddigi gyakorlatnak megfelelően a helyi Községháza irodájában van lehetőség az ügyfelek fogadására, míg Dévaványán és Ecsefalván a helyi család-és gyermekjóléti szolgálat ad helyet a központ munkatársainak feladataik elvégzéséhez.

A család- és gyermekjóléti központ fenntartója 2017. január 1-től Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete lett, és részben önálló intézményként működik **Gyomaendrődi Család-és Gyermekjóléti Központ** néven.

II. Feladatok ellátása

A család- és gyermekjóléti szolgálatok és központok feladatainak meghatározását az alábbi jogszabályok tartalmazzák. (Ld. Melléklet)

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámhatósági eljárásról
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 1/2000 (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

A tevékenységek végzését az alábbi, a jogszabályokhoz tartozó protokollok és útmutatók pontosítják, melyek betartása szintén kötelező.

- Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól
- Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében biztosított szociális segítő munka folyamatairól
- Protokoll a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatások folyamatairól
- Szakmai ajánlás a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól

- Szakmai ajánlás gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat speciális szolgáltatást biztosítók számára
- Módszertani útmutató a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan

A jogszabályok egyes esetekben konkrét feladatokat határoznak meg, míg más esetekben van lehetőség a helyi viszonyokra adaptálni a szolgáltatási tevékenységeket.

2022-ben a Gyomaendrődi Család- és Gyermekjóléti Központ látta el a Szolgálat és a Központ feladatait is az alábbiak szerint.

1. Család-és gyermekjóléti szolgálat

Ellátási terület:

- Gyomaendrőd
- Csárdaszállás
- Hunya

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátási területe a fenti településekre terjed ki a járásban.

Ez a tevékenység szolgáltató jellegű, ami azt jelenti, hogy a segítő attitűd az elsődleges.

A szolgáltatást igénybe vevők két fő csoportra oszthatók: kiskorút nevelő családok, és kiskorú nélküli háztartások.

Alapvető különbség a két csoport között, hogy azokban az esetekben, amikor nincs kiskorú a családban, a szolgáltatás igénybevétele kizárólagosan önkéntes alapon történik, nincs lehetőség a kötelezésre.

A kiskorút nevelő családoknál a szolgáltatás igénybevétele alapesetben szintén önkéntes, de a gyermekek mindenek felett álló érdekének biztosítása érdekében a gyámhivatal, mint hatóság, kötelezheti a családot az együttműködésre.

a. Veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő-és jelzőrendszer működtetése

A veszélyeztetettséget észlelő-és jelzőrendszer működése az ellátási területünk három településén folyamatos. Az elmúlt év, a korábbi két évhez képest a koronavírus időszakot követően már teljesen konszolidált körülmények között zajlott, az egészségügyi intézkedések nem korlátozták a szociális segítőmunkát és a jelzőrendszer működését sem.

A jelzőrendszeri struktúra folyamatos munkájának alapfeltétele az informális szakmai kapcsolatok megléte, azok tovább építése és mélyítése. Megfigyelhető, hogy az utóbbi 1-2 évben újabb kihívást jelentő gyermekvédelmi problémák merültek fel, amelyekkel kapcsolatban a jelzőrendszer tagjainak adekvát válaszokat kell adni. Ilyen probléma az egyre magasabb számban jelentkező falcolás, illetve egyéb szuicid megnyilvánulások mint önsértő tevékenység. A probléma elsősorban a kamaszkorú lányokat érinti a beérkezett jelzések alapján.

A jelzőrendszer működtetése során az intézményünk folyamatos munkakapcsolatot tart fenn a jelzőrendszer tagjaival, figyelemmel kísérjük az esetleges személyi változásokat, bevonjuk az új intézményeket. Megállapítható, hogy az együttműködés az ellátotti települések mindegyikén megfelelő. felmerülő bizonytalanságok, dilemmák esetén keresik intézményünket, a kérdésekre készséggel reagálunk. Ez a partneri kapcsolat az alapja a hatékony együttműködésnek. A jelzőrendszer működtetése tekintetében a tavalyi évben a jelzőrendszeri szakmaközi megbeszélések mellett szakmacsoportonként személyes megbeszélések is történtek.

A jelzőrendszeri tagok számára elkészült egy helyi belső protokoll, amely a hatályos jogszabályoknak, illetve a 2017-ben elkészült Békés Megyei Partnerségi Protokoll irányelveinek megfelelően került kidolgozásra. Az óvodák, az iskolák, és az egészségügyi szolgáltatók, (védőnők és gyermekorvosok) számára specifikusan készítettük el az eljárásrendeket, amelyeket személyesen, a következő tanév előtt ismertetünk az érintett jelzőrendszeri tagokkal.

A Gyomaendrődi Család-és Gyermekjóléti Szolgálathoz az elmúlt évben 147 esetben érkezett jelzés, ez több, mint duplája a 2021-es adatnak. Ebből 135 Gyomaendrődön élő személy vonatkozásában érkezett, 8 esetben hunyai és 4 esetben csárdaszállási lakosok voltak érintettek. A jelzések legnagyobb százalékban a köznevelési intézményekből érkeztek, 58 jelzést küldtek felénk az iskolák és óvodák. Egészségügyi szolgáltatók, elsősorban védőnők 16 alkalommal jeleztek gyermekvédelmi probléma felől. A rendőrség 12 olyan esetben intézkedett, amelyet követően jelzéssel éltek a Gyomaendrődi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat irányába. 22 alkalommal személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatóktól és 32 esetben magánszemélyektől érkezett jelzés gyermekvédelmi, vagy felnőtt szociális ellátással kapcsolatos esetekben. 7 esetben az ellátotti települések önkormányzatai adtak jelzést szociális és/vagy gyermekvédelmi problémával küzdő családok tekintetében.

Az alábbi táblázat mutatja be az elmúlt öt év jelzési adatait a küldő intézmények vonatkozásában.

Jelzést adó	2018	2019	2020	2021	2022
Egészségügyi szolgáltató – orvos	1	5	3		6
Egészségügyi szolgáltató – védőnő	7	12	9	6	10
Más települések család- és gyermekjóléti központja	15			9	
Más települések család- és gyermekjóléti szolgálata	5	10	11		15
Egyéb személyes gondoskodást biztosító intézmény					7
Köznevelési intézmények	71	52	41	42	58
Állampolgári jelzés	15	14	19	10	32
Gyámhivatal	8	5	1	1	
Rendőrség		5		3	12
Átmeneti gondozást biztosító szolgáltatók	2				
Egyesület, egyház, alapítvány					
Önkormányzat					7
Kisgyermek nappali ellátását nyújtó szolgáltató	1				
Összesen	125	103	86	71	147

2023. február 20-án, az éves szakmai tanácskozáson a megjelent jelzőrendszeri tagok jelenlétében történt meg a 2022-es év beszámolója az intézményünk és a jelzőrendszeri tagok tevékenységének tükrében. A szakmai tanácskozás során tájékoztattuk a jelzőrendszeri tagokat a 2023. évre vonatkozó elképzelésekről, a tervezett szakmaközi megbeszélésekről.

Az alábbi táblázatban a tavaly megvalósult szakmaközi megbeszélések láthatók.

Megvalósult szakmaközi megbeszélések 2022-ben:			
	Időpont:	Szakmaközi megbeszélés témája:	Résztvevők:
1.	2022. február 2.	Csárdaszállás aktuális gyermekvédelmi és felnőtt szociális ellátással kapcsolatos kérdései, a családsegítő személyében történő változás ismertetése (online)	Minden csárdaszállási jelzőrendszeri tag
2.	2022. február 23.	Éves szakmai tanácskozás	A jelzőrendszer minden tagja
3.	2022. április 6.	Szakmaközi megbeszélés az ellátási területen levő köznevelési intézmények gyermek és ifjúságvédelmi feladatát ellátó pedagógusaival	Az ellátási területen működő

			általános és középiskolák
4.	2022. április 26.	Szakmaközi megbeszélés a Gyomaendrődi Védőnői Szolgálat védőnőivel (éves jelzőrendszeri terv ismertetése, aktuális kérdések egyeztetése)	Gyomaendrődi Védőnői Szolgálat védőnői
5.	2022. április 27.	Szakmaközi megbeszélés a Gyomaendrődön praktizáló gyermekorvosokkal (éves intézkedési terv ismertetése, a nagyszámú igazolt iskolai hiányzások problémájának megbeszélése)	Gyomaendrődön praktizáló gyermekorvosok
6.	2022. október 14.	Segítő kapcsolat bemutatása, az emberkereskedelem áldozatainak védelmében- Előadó: Toszeczy Renáta	A jelzőrendszer minden tagja
7.	2022. november 30.	A kábítószer fogyasztás egyénre és családra gyakorolt hatása – Előadók: Deák Sándor őrnagy - Békés Vármegyei Rendőr-főkapitányság Dr. Fleischmann Enikő pszichiáter- Békés Megyei Drogambulancia főorvosa Orlai Lilla pszichológus- Békés Megyei Drogambulancia Dudás Péter – Pártfogó felügyelő Hinelné Szilágyi Krisztina – Gyomaendrődi Család –és Gyermekjóléti Központ	A jelzőrendszer minden tagja
8.	2022.december 14.	Gyermekvédelmi témájú egyeztetés az ellátási területen működő óvodákkal Az óvodai szociális segítő tevékenység szélesebb körű kiterjesztésének megbeszélése.	Az ellátási területen működő óvodák

Az egészségügy, az oktatás, a hatósági tevékenység, igazságszolgáltatás, szociális ellátás és a gyermekvédelem szakemberei a jelzőrendszeri munkában más szakmaterületet képviselnek, de az egységes látásmód a kompetenciahatárok megtartásával egyértelműen prioritást kell, hogy élvezzen a közös tevékenységben.

b. Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás

A család és gyermekjóléti szolgálat tevékenységénél a kapcsolatfelvétel jelzés alapján történik, amely érkezik a jelzőrendszer tagjaitól – köznevelési intézmények, egészségügyi szolgáltatók, gyámhatóság, rendőrség, gyermekjóléti központ, magánszemélyek, stb.-, valamint magától a klienstől.

A jelzést követően a családsegítő 3 munkanapon belül felveszi a kapcsolatot a jelzett személlyel.

A kapcsolatfelvételt követően feltérképezi a személy/család helyzetét, és segít a megoldásban. Bizonyos esetekben elegendő 1-2 találkozás a megoldáshoz, ezeket nevezzük eseti segítségnyújtásnak.

Amennyiben a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le, a szolgálat családsegítője a szolgáltatást igénybe vevő nagykorú személlyel együttműködési megállapodást köt

Az együttműködési megállapodás megkötését követő 15 napon belül a családsegítő cselekvési tervet készít.

Gyermekvédelmi problémák esetén a család - és gyermekjóléti szolgálat komplex családgondozást végez: az együttműködési megállapodás megkötése a törvényes képviselővel/gyámmal történik, de a segítő munka kiterjed a család többi tagjára is, ezért a családtagok nyilvántartásba vételére is sor kerül. Veszélyeztetett gyermekek esetén a Gyermekünk Védelmében Országos Informatikai Rendszerben (GYVR) történik a családgondozás adminisztrációja. A rendszerbe feltöltésre kerülnek a családtagok személyes adatai, a családdal kapcsolatos intézkedések, beérkező jelzések, jelzőrendszeri tagok által küldött vélemények, tájékoztatások.

Hatósági eljárással (védelembe vétel, nevelésbe vétel) érintett családok esetében a központ (esetmenedzser) a szolgálat munkatársát kéri fel a szociális segítő tevékenység nyújtására. Védelembe vétel esetén együttműködési megállapodás kötésre nem kerül sor, mivel az esetmenedzser által készített *Egyéni gondozási-nevelési terv (GYSZ-5)* alapján történik a családgondozás.

Nevelésbe vétel esetén sem kerül megkötésre együttműködési megállapodás, a *Családi kapcsolatok, családlátogatás tervezése nevelésbe vétel esetén (GYSZ-7)* adatlapban foglaltak szerint valósul meg a gondozási folyamat.

A jelzések fogadása után (amennyiben a jelzést tevő ismert), 15 napon belül visszajelzés történik, mely tartalmazza a megtett intézkedést, és annak rögzítését, hogy gondozásba vétel történt-e, és amennyiben igen, ki az esetfelelős.

Gondozásba vétel esetén folyamatos a kapcsolattartás, esetkonzultáció a jelzőrendszeri tagok között. Ennek egyik formája, hogy a családsegítő rendszeresen (általában kb. 3 havonta) tájékoztatást kér a társintézményektől, emellett telefonon és személyesen is egyeztetnek.

További formája az együttműködésnek az esetmegbeszélés és az esetkonferencia. Esetmegbeszélés során az adott családdal kapcsolatban álló jelzőrendszeri tagok vannak jelen, és szakmai megbeszélést folytatnak az aktuális eset helyzetéről, a további teendőkről. Az esetkonferencián az előbb említetteken túl jelen vannak az érintett család tagjai is, így történik az egyeztetés. A megbeszélésekről mindkét esetben feljegyzés készül, mely minden megjelent számára kiküldésre kerül.

2022-ben a családsegítők 7 család esetében kezdeményeztek esetkonferenciát, 4 család esetében pedig esetmegbeszélést, 685 esetben vált szükségessé esetkonzultáció a problémák hatékony és gyors kezelése érdekében. Mind az esetkonferencia, mind az esetmegbeszélés tekintetében kiemelt cél a gyermekek veszélyeztetésének csökkentése, megszüntetése.

Az eset kezelése során a jelzőrendszeri tagok együtt dolgoznak a családdal annak érdekében, hogy a probléma megszűnjön.

Ez a folyamat néhány hónaptól több évig is terjedhet.

Kiemelt szempont a munka során a gondozott gyermekek védelme mindenek felett. Gyakori, hogy az a mérlegelés tárgya, hogy egyes gyermekeknek hol jobb: a szüleinél, más családtagoknál, vagy családján kívül, nevelőszülőnél illetve intézményben.

Elsődlegesen mindig az a cél, hogy a családot segítsük abban, hogy megfelelő körülményeket tudjanak teremteni a gyermekeknek, és együtt maradhasson a család. A családsegítő a szülőket ellátja gyermeknevelési, életvezetési tanácsokkal, melyeket ha a szülők sikeresen alkalmaznak, jó eséllyel csökkenthetőek a családban fellépő diszfunkciók. A segítő információkat ad a szülőknek gyermekük életkori sajátosságaival kapcsolatban, hogy megfelelően tudják kezelni gyermekük viselkedését, illetve kontrollálni tudják azt, ezáltal a szülői felelősségtudatuk is erősödhet. Sok esetben a szülőnek azt kell megtanulnia, elfogadnia, hogy gyermekével nem baráti kapcsolatot kell ápolnia, hanem szülőként a gyermek biztonsága és egészséges fejlődése érdekében következetes, szabályozó szerepet is be kell töltenie.

Amennyiben szükséges, a szülőt a foglalkoztatási hivatalhoz irányítja a segítő, illetve ha tudomása van a kliensnek megfelelő munkalehetőségről, erről informálja őt. Előfordul, hogy a segítő munka sikertelen a nem megfelelő együttműködés miatt, ilyenkor a család együtt tartása nem lehetséges. Ilyen esetekben először olyan családtagokat keresünk, ahol elhelyezhető a gyermek, és csak akkor kerül a szakellátásba, ha nincs más megoldás.

2022-ben 68 olyan gyomaendrődi családnál folytattunk szociális segítő tevékenységet, amelyben veszélyeztetett kiskorú élt, ebből a jogerős hatósági intézkedésben érintett családok száma 25.

A településen nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma 2022-ben 141 fő.

A családsegítő munkájában az eredményesség meghatározása nagyon nehéz.

A szociális munka eszköztára korlátozott, nincs mögötte megfelelő szociális háló, intézményrendszer, ami működik az is túlterhelt.

A szociális munkás szakmai kompetenciájánál fogva felismeri, hogy a kliensnek milyen szolgáltatásra lenne szüksége, de érdemben korlátozottan tud megfelelő segítséget nyújtani a kliens számára. Családon belüli bántalmazás felszínre kerülését követően azonnali beavatkozás válik szükségessé, de csak a szerencsén múlik, hogy sikerül-e találni Családok Átmeneti Otthonát vagy az OKIT (Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat) segítségével Védett Házat, ahová a bántalmazott (sok esetben gyermekkel) el tud menekülni.

Nagy probléma, hogy települési szinten nem áll rendelkezésre egy olyan lakás/ház, ahol krízishelyzet esetén, - a további szociális rendszerben rendelkezésre álló lehetőségek megtalálásáig – a bajba jutott kliens néhány napot, esetleg hetet el tudna tölteni. Sok esetben egészségügyi vizsgálat szükséges egy-egy szolgáltatás igénybevételéhez (pl: hajléktalan szálló esetében tüdőszűrés), amit a kliens azonnal nem tud teljesíteni, de addig is „lennie kell valahol”. Az elmúlt időszakban több esetben is szükség lett volna helyben biztosított krízislakhatásra, mivel a hirtelen nehéz helyzetbe került emberek, családok problémájának megoldása nem tűrt halasztást. Szembesültünk a hajléktalansággal, családon belüli bántalmazással, anyagi problémákkal, stb. A szociális munka hatékonyságát nagyban elősegítené, ha a szolgáltatások igazodnának a szükségletekhez, így biztosítva a valódi, hatékony segítségnyújtást.

Fontos tisztában lenni azzal, hogy alapvető társadalmi problémákat egyedül nem tud megoldani egy-egy intézmény: a munkanélküliség, az alacsony jövedelem, az iskolázatlanság, a szülők mentális képességének problémája csak az adott családi mikrokörnyezetben kezelhető. Az utóbbi évek romló gazdasági helyzete miatt több családnál jelent meg a megélhetési szegénység. A munkahelyek elvesztése, a közüzemi számlák és az élelmiszerárak emelkedése nagyban nehezíti a hátrányosabb helyzetben lévő családok felszínén maradását.

A létbizonytalanság feszültséget szül, mely a családtagok közötti konfliktusokban csapódik le. Megnövekedett a párkapcsolati erőszakok, a családon belüli bántalmazások száma. Házasságok bomlanak fel, ilyenkor gyakran előfordul, hogy a szülők felhasználják kiskorú gyermekeiket a másik féllel szemben. Továbbá megfigyelhető, hogy a kamasz korban lévő fiataloknál megnőtt a pszichés problémával rendelkezők száma. Amennyiben a kamasz gyermek nincs birtokában megfelelő megküzdési stratégiának, megjelenhet a szuicid magatartás is ennél a korosztálynál.

Nagyon gyakori, hogy az eredményesség abban merül ki, hogy nem romlik az adott család, gyermek helyzete a hosszas segítő munka eredményeképpen. Vannak olyan problémák, amik komoly nehézséget jelentenek társintézményeinknek (például a köznevelési intézményeknek a tetvesség, alacsony higiénia). Itt folyamatos a segítő munka, közösen a védőnővel és az iskolai segítővel, és bár gyakori, hogy hónapok és évek telnek el úgy, hogy újra és újra fellángol a probléma, ezekben az esetekben a hatósági intézkedés sem vezetne eredményre.

Az esetek kezelése során nagyon fontos szempont, hogy a problémák fennállása a szülő szándékos „nem-együttműködése”, vagy egyéb okok (pl. külső társadalmi okok, munkanélküliség, vagy az adott szülő korlátozott képességei) miatt történik.

Amennyiben a család gondozása során súlyosbodik a helyzet, intézményünk hatósági intézkedés elindítását kezdeményezi a Központnál. Ebben az esetben bemutatásra kerülnek az eddig megtett intézkedések.

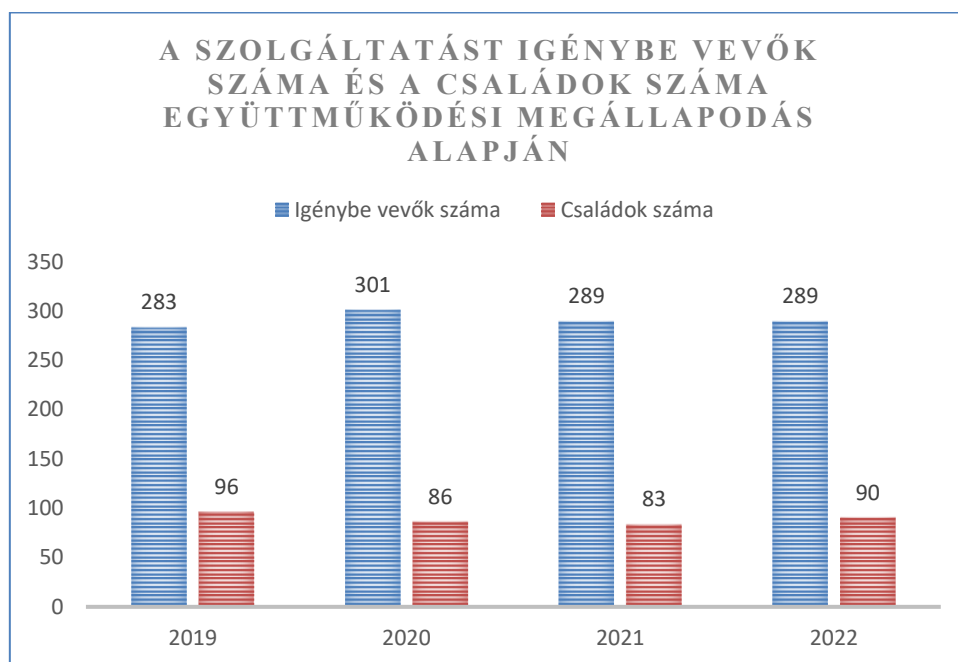
A Központ – szükség szerint kiegészítve – továbbítja javaslatát a Gyámhivatal felé. Döntési jogköre a Gyámhivatalnak van: el is fogadhatja a javaslatban szereplő intézkedések jogosságát, de ha nem tartja olyan súlyosnak a problémát, el is utasíthatja a hatósági intézkedésre vonatkozó kezdeményezést.

Amennyiben hatósági intézkedés elrendelésére kerül sor, az egy szorosabb kapcsolatot jelent a segítő szakemberek és a család tagjai között, a határozatban foglaltak alapján kötelezett a szülő az együttműködésre. Belép a folyamatba a központ esetmenedzsere, aki már kontrolláló funkciót lát el, miközben a segítő attitűd megmarad a családsegítőnél.

Amennyiben a probléma hatékony kezelése során a hatósági intézkedés megszüntetésére kerül sor, az esetek jelentős részében a szolgálat még tovább segíti a családot mintegy utánkövetve az életvitelüket.

A probléma megszűnésekor az eset lezárásra kerül, melyről az érintett jelzőrendszeri tagokat írásban tájékoztatjuk.

Az alábbi ábra mutatja be a szolgálatnál megjelenő, együttműködési megállapodás alapján gondozásba vett személyek és családok számát.

Az együttműködési megállapodás alapján gondozott családok között vannak gyermekes, illetve kiskorú gyermek nélküli családok/személyek. A családsegítők ezen felül 2022-ben 25 hatósági intézkedéssel érintett családdal dolgoztak.

A jogszabály szerint maximum 25 esettel dolgozhat egy családsegítő. Szolgálatunknál jelenleg 4 fő dolgozik, közülük 1 fő ellátja a jelzőrendszeri felelős feladatát is, emiatt kevesebb esetszámmal dolgozik.

Az átlagos esetszám korábban családsegítőként 15-20 család között volt jellemző, ez 2021-ben 19-22 családra nőtt, és azóta is tartósan ennyi családdal dolgoznak.

Komoly szervezési munkát igényel a családsegítő részéről a gondozásában levő családokkal való, jogszabály szerinti kapcsolattartás. A családonként értendő, havi három személyes találkozás (elsősorban családlátogatás formájában) megszervezését nehezíti a megnövekedett adminisztráció vezetése (GYVR) és egyéb eseti, nem együttműködési megállapodás alapján történő esetkezelés, környezettanulmányok készítése, prevenciók jellegű tevékenységek végzése. Bár számszakilag nem tűnik jelentősnek a növekedés, de az esetek sokkal súlyosabbak (komolyabb konfliktusok, családon belüli bántalmazás stb.), valamint jelentősen megnőtt a hatósági intézkedéssel érintettek aránya az esetkezelésben.

A terepen végzett munka során a tavalyi évtől gyors megoldást igénylő problémát jelentenek a településen megjelenő kóbor kutyák, kiemelten a Cigányváros és Öregszőlő településrészen. A kóbor kutyák csapatba verődnek és veszélyessé válnak, ami nehezíti, sőt időnként el is lehetetleníti a szociális esetmunkát. Ez a jelenség visszatérő probléma és halaszthatatlan intézkedést kíván az illetékes szervektől, hiszen a kutyák nem csak a szociális szakemberekre támadnak rá, hanem a környéken lakó emberekre, gyerekekre is.

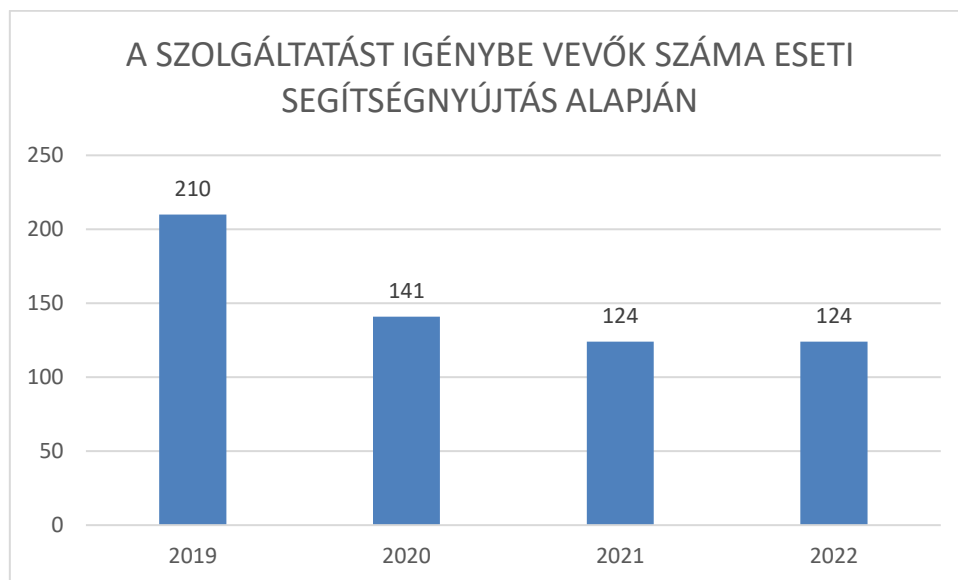
Ügyfelfogadási időben a klienseknek lehetőségük van személyes eseti segítségnyújtást igénybe venni. Eseti segítségnyújtásnak minősül, ha a cél elérése érdekében elegendő 1-2 személyes találkozás.

A teljesség igénye nélkül ide sorolható:

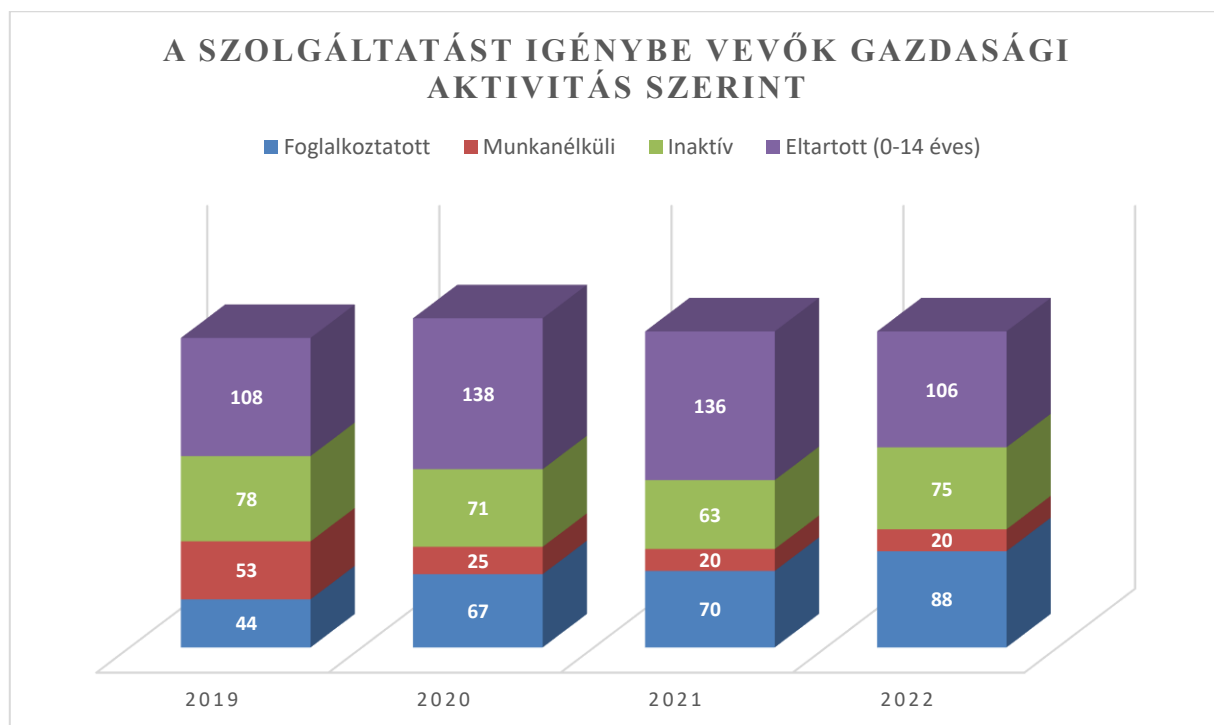
- nyomtatványok kitöltése, (nyugdíjjal, családtámogatási ellátásokkal, egészségkárosodás megállapításával kapcsolatos, stb.)
- kormányablakba, városi önkormányzathoz való irányítás,

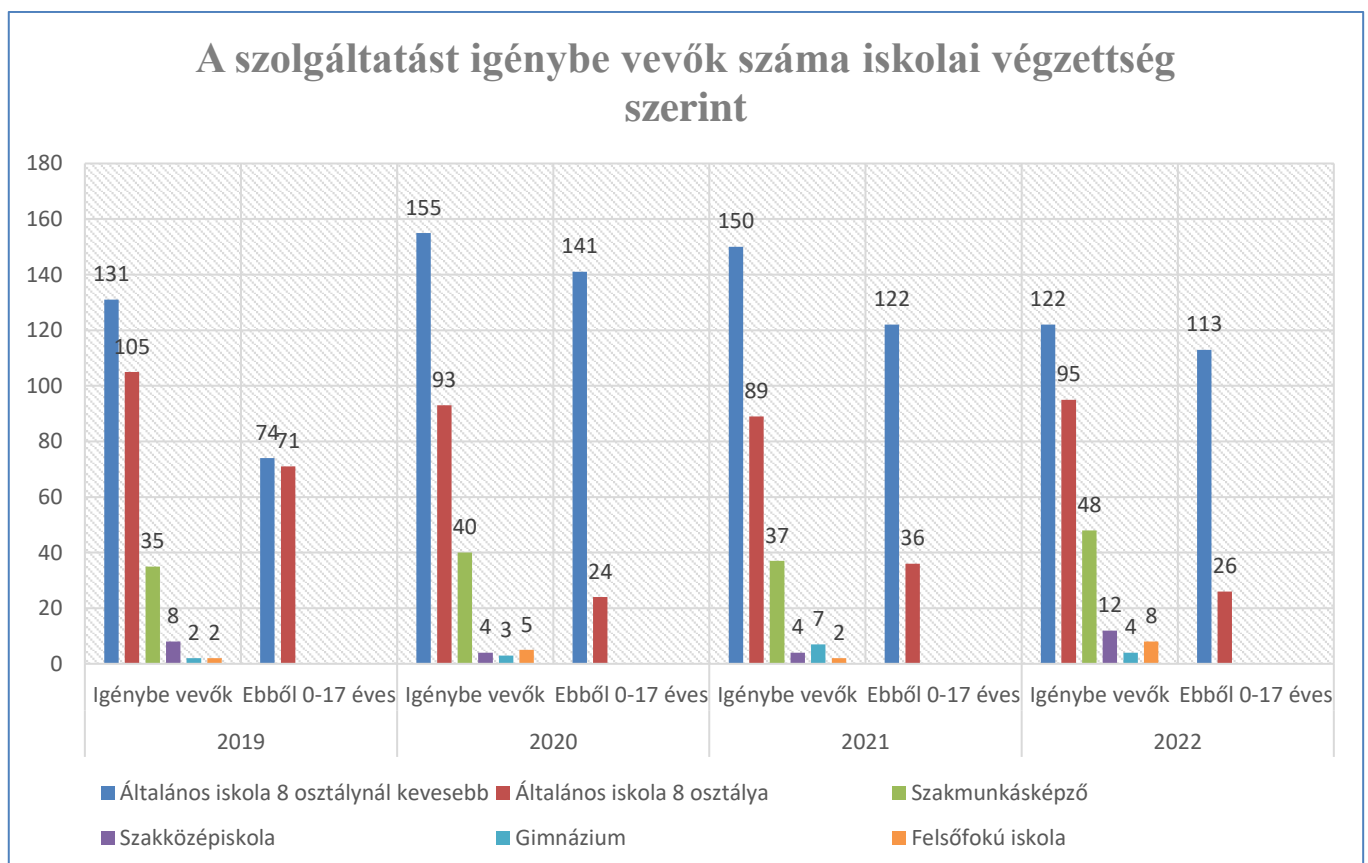
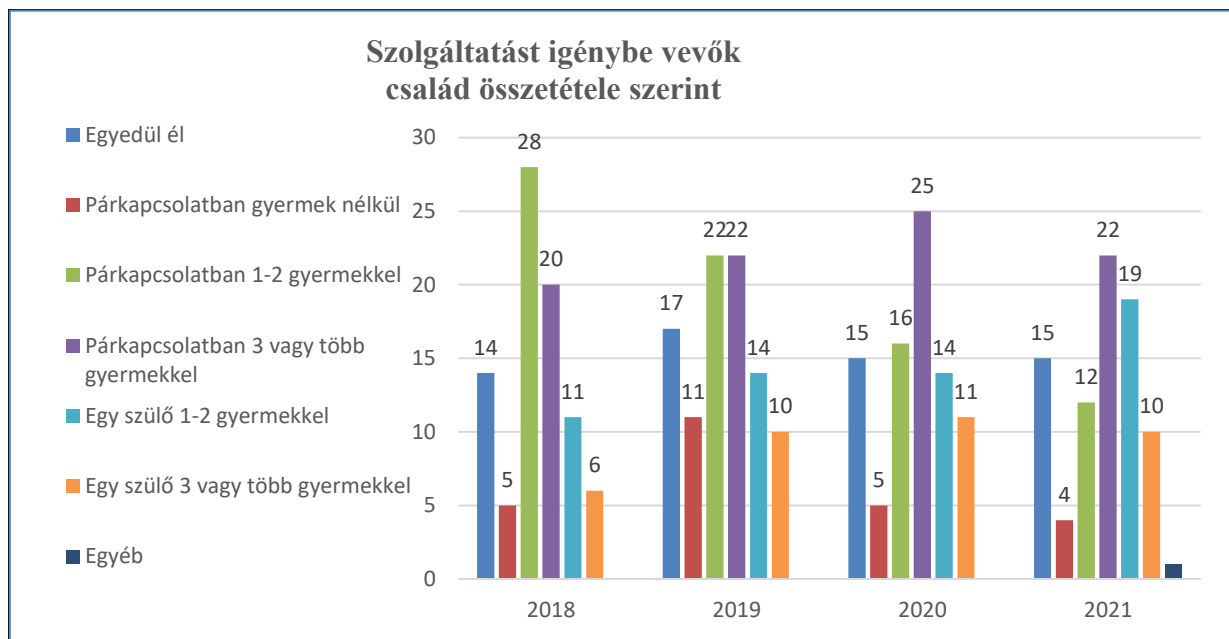
- a kliens tájékoztatása a városi szociális ellátórendszerben igénybe vehető szolgáltatásokról (házi segítségnyújtás, fogyatékosok nappali ellátása, támogató szolgálat, idősek nappali ellátása)
- bírósági ügyfélszolgálat napra időpontkérés,
- lakhatási nehézségekben tanácsadás,
- ételmeztartás adomány nyújtása és közvetítés,
- tűzjelő támogatás biztosítása krízisben lévő családok esetén,
- ruha adományok biztosítása lakossági felajánlások alapján.

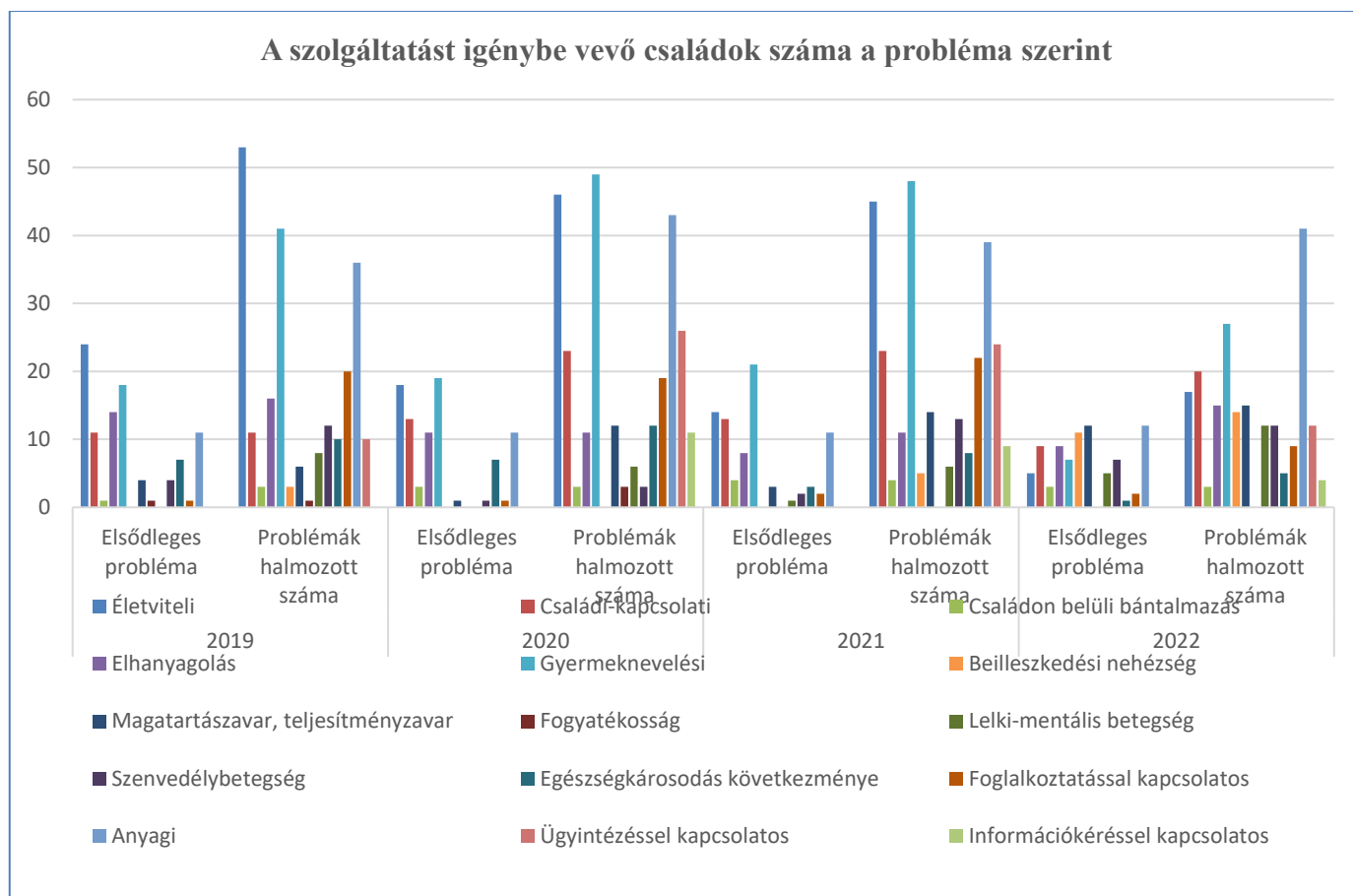
Az alábbi ábra mutatja be a szolgálatnál megjelenő eseti segítségnyújtásban érintett személyek és családok számát.

A következő diagramok a gondozásban levő családok tagjainak néhány jellemzőjét mutatják be.

Elsődleges probléma szerint évek óta vezető probléma a különböző magatartászavarok, teljesítményzavarok, beilleszkedési nehézségek csoportja, de megjelennek a megélhetési, lakhatással összefüggő nehézségek, családi-kapcsolati konfliktusok, illetve a gyermekek fizikai, lelki elhanyagolása, bántalmazása (testi, lelki, szexuális) is.

Az elsődleges probléma nem halmozott adat, a jelzésben szereplő problémát jelenti. Az eset feltárása, és a folyamatos segítő tevékenység során újabb megoldásra váró helyzetek merülhetnek fel, ezeket a második oszlopok tartalmazzák éves bontásban.

Jellemző, hogy egyre határozottabban átalakulóban van a klienskör. Míg korábban szinte kizárólag alacsony iskolázottságú, alacsony jövedelmű családokkal dolgoztak a szakemberek, egyre nő az iskolázott, akár diplomás emberek aránya a gondozottak között, ezzel együtt a problémák is jelentősen változnak: a korábbi anyagi segítség, ügyintézés helyett a konfliktuskezelés, családon belüli kapcsolatok rendezése kerül előtérbe.

Intézményünk látja el a család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenységeit Csárdaszállás és Hunya településeken is.

Csárdaszállás

Csárdaszállás kis település, alacsony lakosságszámmal.

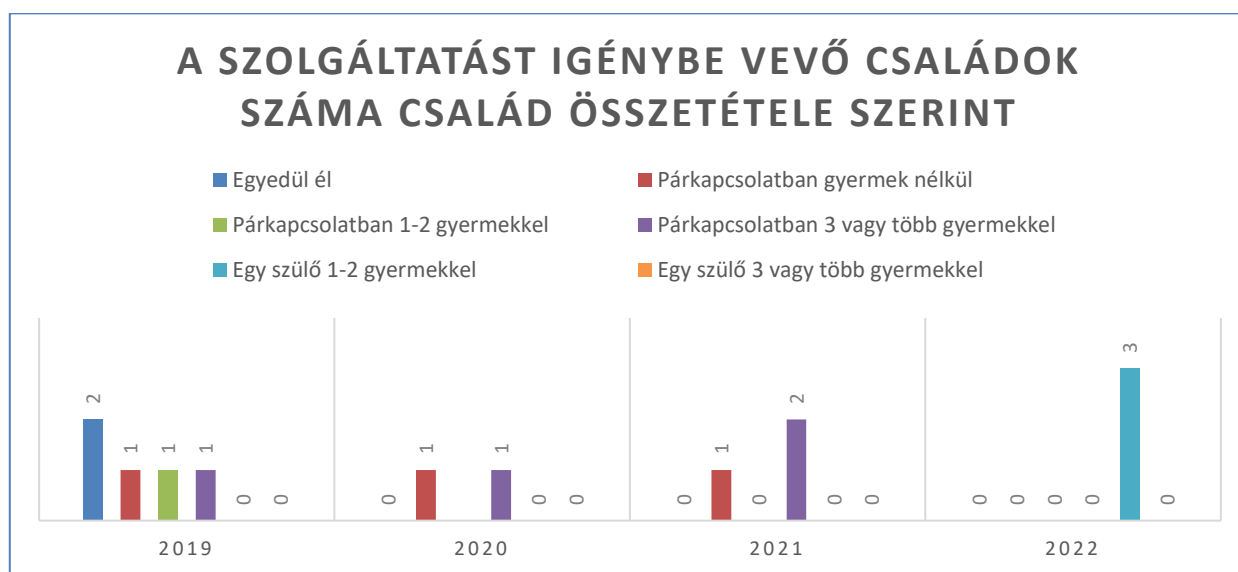
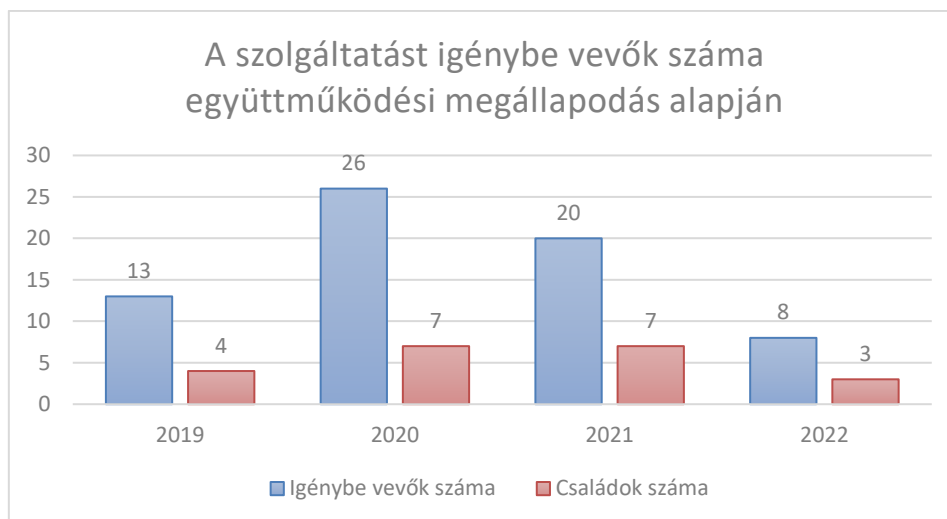
A feladat ellátása során a családsegítő rendszeresen kijár a településre. Folyamatosan kapcsolatot tart az ottani jelzőrendszeri tagokkal. Az önkormányzat épületében lehetősége van találkozni az ügyfelekkel, illetve szükség szerint ott kerülnek megtartásra az esetmegbeszélések, esetkonferenciák.

Minden évben egy szakmaközi megbeszélés kihelyezett formában történik, hogy a speciálisan a településre jellemző helyzeteket, problémákat helyben tudjuk megbeszélni.

Az utóbbi négy évben a jelzett problémák viszonylag nagy szórást mutatnak: gyermeknevelési, családi-kapcsolati, életviteli, elhanyagolás és magatartászavar, családon belüli erőszak, illetve anyagi, megélhetési problémák miatt történtek gondozásba vételek a településen.

Itt is megfigyelhető, hogy az utóbbi évek romló gazdasági helyzete miatt több családnál jelent meg a megélhetési szegénység. A létbizonytalanság feszültséget szül, mely a családtagok közötti konfliktusokban csapódhat le. Megnövekedett a párkapcsolati erőszakok, a családon belüli bántalmazások száma.

Az alábbi diagramok az eltelt 4 év néhány adatát mutatják be.

Hunya

Az intézményünk által ellátott másik kis település, szintén alacsony lakosságszámmal.

A feladat ellátása során a családsegítő ide is rendszeresen kijár, ezen kívül telefonon és elektronikusan is kapcsolatot tart az ottani jelzőrendszeri tagokkal. Az önkormányzat épületében van lehetősége találkozni az ügyfelekkel, illetve szükség szerint ott kerülnek megtartásra az esetmegbeszélések, esetkonferenciák.

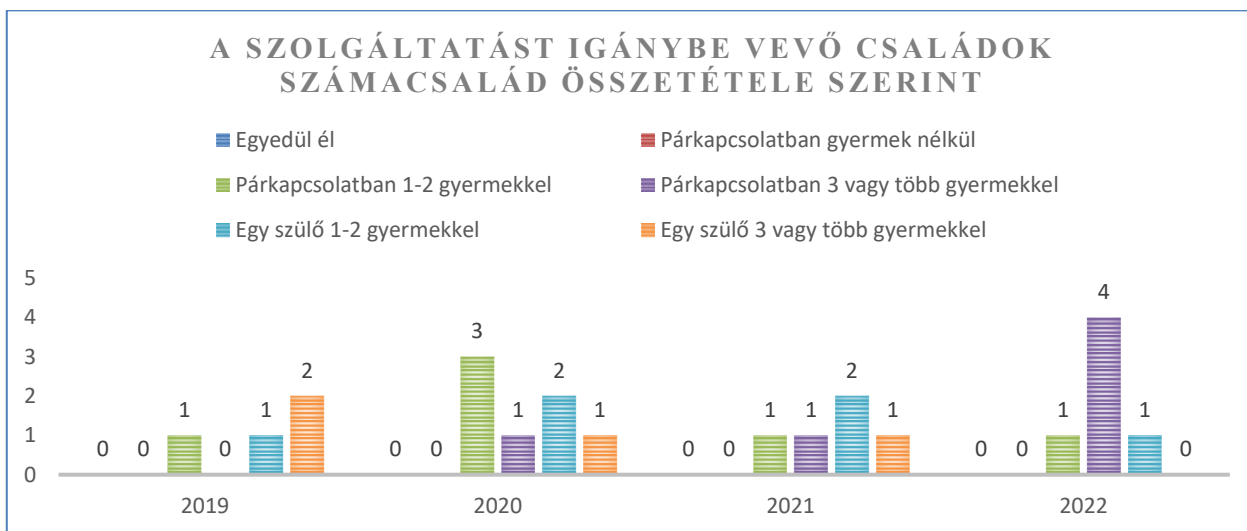
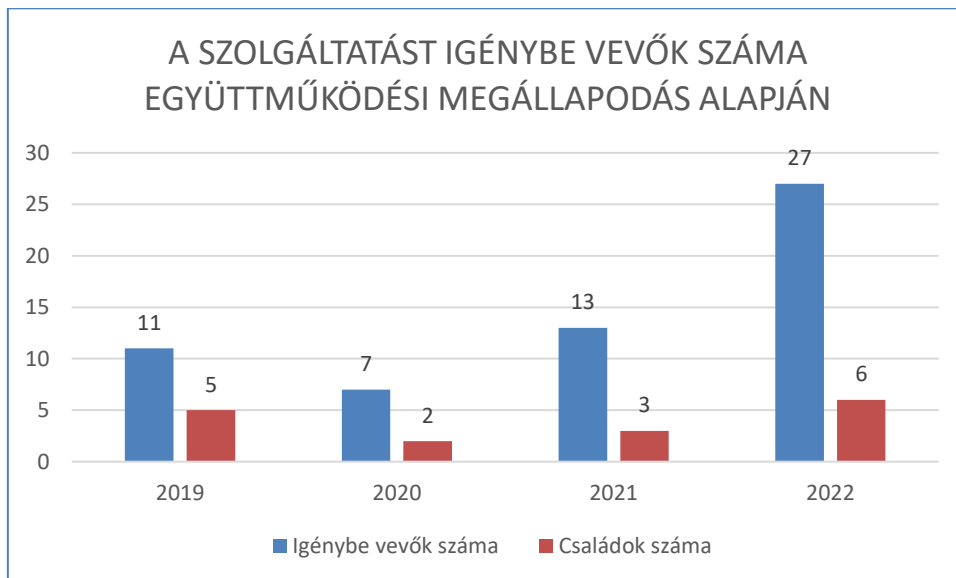
1-2 évente egy szakmaközi megbeszélés kihelyezett formában történik, hogy a speciálisan a településre jellemző helyzeteket, problémákat helyben tudjuk megbeszélni.

A jelzett problémák a településen leggyakrabban gyermeknevelésre illetve életvezetési nehézségekre, alkoholfüggőségre irányulnak, valamint családi-kapcsolati konfliktus, magatartászavar, teljesítményzavar is előfordult a 2022-es évben.

A településen is megfigyelhető a romló gazdasági helyzet, emiatt több családnál jelent meg megélhetési szegénység. A létbizonytalanság feszültséget szül, mely a családtagok közötti konfliktusokban csapódhat le. Megnövekedett a párkapcsolati erőszakok, a családon belüli bántalmazások száma.

Több jelzés is érkezett intézményünkhöz anyagi, megélhetési problémák miatt. Eseti jelleggel a családsegítő több alkalommal segítette a rászoruló családokat tartós élelmiszer adománnyal és ügyintézésben való segítségnyújtással.

Az alábbi diagramok az eltelt 4 év néhány adatát mutatják be.

c. Egyéb tevékenységek

i. Környezettanulmányok készítése

A Gyomaendrődi Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztályának felkérésére alapján a gyermekjóléti szolgálat közreműködik környezettanulmány elkészítésében a gondnokolt illetve családba fogadott személyek éves elszámolásához kapcsolódóan

Az alábbi táblázat mutatja be a felkérések számát az elmúlt 5 évre vonatkozóan.

Környezettanulmány	
Év	Felkérések száma
2018	98
2019	98
2020	61
2021	73
2022	80

ii. Adományok közvetítése és nyújtása

Az intézményben korlátozott számban lehetőség van használt ruhanemű fogadására, melyet a rászorulóknak között osztunk szét.

Jellemzően a ruhaosztás folyamatosan zajlik, amiben nagy segítségünkre van az egyik közfoglalkoztatott munkatársunk. Amikor egyszerre nagy mennyiségű ruhát hoznak be, akkor a nagyteremben kerül kirakásra az adomány, és meghatározott időpontban jöhetnek be válogatni az ügyfelek. 2022-ben folyamatosan biztosítottuk a ruha adományokat az ügyfelek számára, összesen 145 alkalommal 32 fő számára.

Gyomaendrőd Város Önkormányzata immár évek óta meghatározott mennyiségű tartós élelmiszert bocsát az intézmény rendelkezésére, így ebből tudunk adni azoknak, akik krízishelyzetbe kerültek, és nincs mit enniük. Időnként, különösen karácsony időszakában többen megkeresik az intézményt, és különböző termékeket, jellemzően élelmiszert, de játékot és ruhát is ajánlanak fel, és kéri a segítséget abban, hogy megfelelő helyre kerüljön. Előfordul, hogy más adományozó szervezetekkel (Vöröskereszt, egyházak) közösen dolgozva igyekszünk minél szélesebb körben, és a valóban legrászorultabbak számára kiosztani az adományokat.

2022-ben 127 (2021-ben:52) csomag élelmiszer került kiosztásra 78 (2021-ben 39) főnek. Ezen kívül 5 család részesült konyhakész fűcánt és nyulat tartalmazó adományban, valamint karácsony előtt Dankó Béla képviselő úr felajánlása alapján 30 darab csomag került kiosztásra, mely tartós élelmiszert és édességet tartalmazott.

A lakosságtól gyakran érkezik felajánlás bútorokra vonatkozóan. Miután nagy területű raktárral nem rendelkezünk, ezekben az esetekben közvetítő szerepet töltünk be az adományozó és a rászoruló között.

2. Család-és gyermekjóléti központ

Ellátási terület:

- Gyomaendrőd
- Csárdaszállás
- Hunya
- Dévaványa
- Ecsegfalva

A család- és gyermekjóléti központ ellátási területe a Gyomaendrődi Járás településeire terjed ki.

a. Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatok

Az esetmenedzseri tevékenység akkor válik indokolttá, amikor hatósági intézkedés szükségessége merül fel, vagy sor kerül az elrendelésére (védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, utógondozás).

Védelembé vétel elrendelését követően a határozat véglegessé válása után az esetmenedzser Egyéni gondozási-nevelési tervet készít, melyben részletesen kidolgozza, hogy a kiskorú veszélyeztetése milyen módon, mely szakemberek/intézmények bevonásával, milyen feladatok elvégzésével szűnhet meg.

A védelembé vétel felülvizsgálata kérésre bármikor, de legkésőbb 1 év múlva történik. Ezalatt az idő alatt az esetmenedzser a bevont szakemberekkel (iskolai és óvodai szociális segítő, családsegítő, pszichológus, védőnő, pedagógus) rendszeresen kommunikál, egyeztet. Amennyiben a problémát sikerül megoldani, a védelembé vétel megszüntetésre kerül, de a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat – az adott kereteken belül - továbbra is segíti a családot.

Amennyiben a probléma nem szüntethető meg, a védelembé vételt követően az esetmenedzser más hatósági intézkedésre tesz javaslatot. Abban az esetben, ha súlyos, életet veszélyeztető helyzet alakul ki, akkor azonnali **ideiglenes hatályú elhelyezést** kezdeményez, és ha szükséges kiskorú veszélyeztetése miatt jelzést tesz az illetékes hatóságnál.

Amikor ilyen súlyos veszélyeztető körülményt nem tapasztalnak, de a védelembé vétel nem éri el a célját, az esetmenedzser javaslatot tesz a nevelésbe vétel vizsgálatára, amelyet a 3 tagú (orvos, pszichológus, szociális munkás) Szociális és Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság végez.

Nevelésbe vétel elrendelésekor az esetmenedzser kiemelten fontos feladatot végez annak érdekében, hogy a gyermek minél hamarabb vissza kerülhessen a családjába. Ennek elősegítése érdekében bevonja a Család-és Gyermekjóléti Szolgálatot.

Amennyiben a szociális segítő munka eredményes, a gyermek visszakerül a családjába. Ezután az esetmenedzser **utógondozást** végez, hogy a korábban felmerült probléma ne ismétlődjön meg. Az utógondozás időtartama 1 év.

Kiemelt cél, hogy a gyermekek családból való kiemelése csak a legvégső esetben történjen, ezért ha felmerül a családból való kiemelés kérdése, első körben megpróbálják a gyermek családon belüli elhelyezését. Ilyenkor feltérképezik azon családtagokat, akik szóba jöhetnek egy esetleges kiemelés kapcsán. Amennyiben sikerül családtagot találni, aki vállalja a gyermeket és megfelelőek a körülmények, abban az esetben **családbafogadás** keretein belül történik az elhelyezés, mely szülői kérelemre indul. Ezt az intézkedést a gyámhatóság évente felülvizsgálja, és amennyiben a vérszerinti szülő körülményei alkalmasak, akkor a gyermek visszahelyezhető a családjába. Ez a megoldás sokkal humánusabb mind a gyermeknek, mind a szülőnek, mert nem kerül a kiskorú a szakellátásba, ismerős közegben, családjában nevelkedik tovább, de mégis jobb, biztonságosabb körülmények között tölti mindennapjait.

Az esetmenedzser koordináló szerepet is ellát, ami azt jelenti, hogy követi és összefogja a veszélyeztetettség megszűnéséhez szükséges szolgáltatásokat. Figyelemmel kíséri, hogy az egyéni gondozási-és nevelési tervben foglaltak megvalósulnak-e, az előírt szolgáltatásokat (pl.: családsegítés, pszichológusi szolgáltatás, segítő csoport, nevelési tanácsadó, egészségügyi szolgáltatás, oktatási intézmény stb.) a kliens igénybe veszi-e, milyen az együttműködési készsége. Ezek összegzésével, figyelembé vételével, és a családdal végzett munka alapján teszi meg javaslatát a szükséges hatósági intézkedésre, vagy annak megszüntetésére.

Az esetmenedzser az eset koordinálása mellett részt vesz a segítő folyamatban, beszél a szülővel, családot látogat, kapcsolatot tart a jelzőrendszeri tagokkal, esetmegbeszélést és esetkonferenciát szervez, azokon részt vesz, javaslatot tesz a fent említett hatósági intézkedésekre. Ezen kívül javaslatot tesz még megelőző pártfogásra, családba fogadásra, annak megszüntetésére/fenntartására, valamint nevelésbe vétel esetén gondozási hely megváltoztatására.

Az esetmenedzserek feladatuk nagy részében terepmunkát végeznek. Ez azt jelenti, hogy a járás minden településére rendszeresen eljárnak, családot látogatnak, felkeresik a jelzőrendszeri tagokat. Törekednek arra, hogy a jogszabályban meghatározott módon a gondozási helyen élő nevelésbe vett kiskorúakat felkeressék. Védelembé vett családoknál minden esetben jelen van a családsegítő.

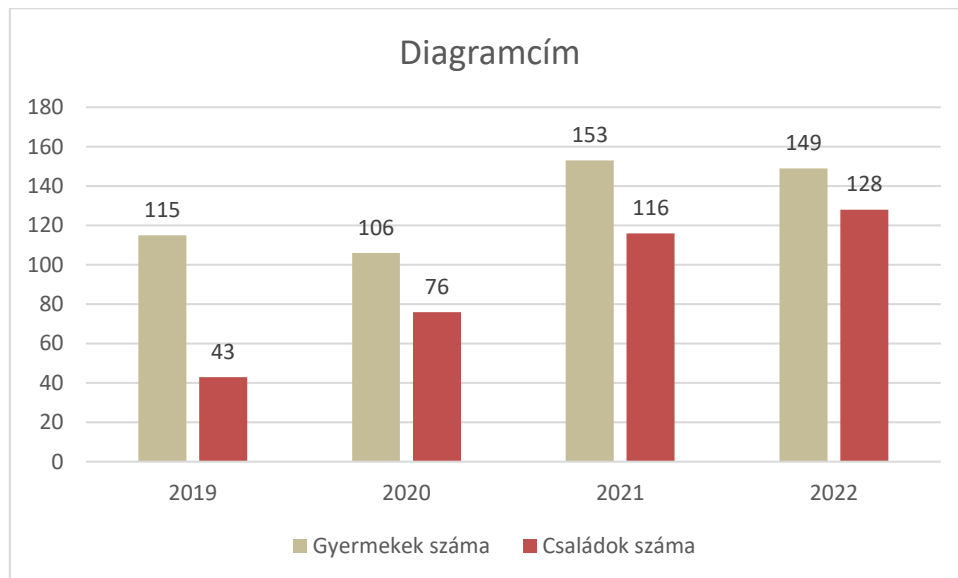
A családsegítő és az esetmenedzser szoros együttműködése elengedhetetlen a segítő munka sikeressége érdekében, ezért rendszeres a személyes, telefonos konzultáció az adott ügyel kapcsolatban. Átlagosan 3 havonta kér az esetmenedzser írásos tájékoztatást a segítő folyamatról. Szükség esetén közösen történik a családlátogatás is.

A családsegítő meghívására az esetmenedzser rendszeresen részt vesz esetkonferenciákon megelőzés céljából olyankor is, amikor még hatósági intézkedésre nem került sor. Itt a szakemberek, valamint az ügyben érintett

jelzőrendszeri tagok a családdal együtt közösen próbálnak megoldást keresni a felmerült problémára annak érdekében, hogy megelőzhető legyen a hatósági intézkedés.

A nevelésbe vett családok gondozási folyamata során főként a járás területén élő szülőkkel van kapcsolat. Elsődleges feladat a szülő-gyermek kapcsolattartásának elősegítése, valamint a gyermekek hazagondozása. Ezen folyamat során rendszeres a kapcsolattartás a családdal, gyermekvédelmi gyámmal, nevelőszülővel, szükség esetén bevonásra kerül családsegítő is.

Az alábbi diagram az adott évben hatósági intézkedéssel érintett gyermekek és családok számát tartalmazza.

Megfigyelhető, hogy a 2022-es évben a gyermekek és családok száma továbbra is magas. Ennek oka elsősorban a kialakult nehéz gazdasági helyzet, amely a gondozott családok életében is hatványozottan megjelenik. Az enyhe tél ellenére nagyon nagy nehézséget okozott a családoknak a lakóházak fűtésének biztosítása, valamint az élelmiszerárak növekedése is komoly terheket rótt a szülőkre.

Az esetszámok növekedésével egyre nehezebb a dolguk az esetmenedzsereknek. Gyakran vitás, konfliktusokkal terhelt helyzeteket kell megoldaniuk vagy már elmergesedett, külön élő szülők közös gyermekkel való kapcsolattartásának az elmergesedett, gyakran tettlegességig fajuló vitáiban kell közvetíteniük. Ezen problémák egyre súlyosabbak, melyet már az esetmenedzser eszköztárával nehéz megoldani.

A központ esetmenedzserei számára akkor kerül nyilvántartásba az egyes család és annak tagjai, amikor a gyámhivatal védelembe vételt vagy nevelésbe vételt, esetleg ideiglenes elhelyezést elrendelő határozata jogerőre emelkedik. Ugyanakkor már a gyámhivatal felé indított javaslatlét elkészítése is a központ dolgozóinak feladata. Amennyiben a gyámhivatal úgy dönt, hogy nem rendeli el a hatósági intézkedést, akkor a nevezett család egyáltalán nem jelenik meg a központ nyilvántartásában. Ez a tevékenység a 2022-es évben 49 esetszámot jelent, ami a fenti diagramban nem jelenik meg.

A 2021-es évben bevezetésre került a „Gyermekeink védelmében” országos informatikai rendszer.

Célja a gyermekjóléti és a gyermekvédelmi ágazat működésének átláthatósága, a hatékonyság javítása, a gyorsabb, hatékonyabb szakmai kommunikáció és feladatellátás, valamint az adminisztrációs terhek és a papíralapú kommunikáció csökkentése.

Ez az elektronikus felület tartalmazza a gyermekvédelmi alap és szakellátás valamint a gyermekek átmeneti gondozása igénybevevőinek meghatározott adatait.

Itt készülnek a javaslatok, helyzetértékelések, intézkedések a családdal kapcsolatban. A kezdeti akadályokat követően a rendszert folyamatosan próbálják javítani, azonban gyakran nehézségekbe ütközünk a rendszer használata során, mely nagyban lassítja, megnehezíti a szakmai munka adminisztrálását.

b. Speciális szolgáltatások

A család- és gyermekjóléti központok számára kötelezően előírt feladat az alábbi speciális szolgáltatások biztosítása a teljes járás területén, függetlenül a járások összetételétől, települések nagyságától, jellemzőitől.

i. Szociális diagnózis

A szociális diagnózis a problémák feltárására egy olyan eszköz, amely leginkább alkalmas arra, hogy az ügyfél komplex, mindenre kiterjedő szükségleteit mérje fel. A szociális diagnózis a család szociális helyzetének részletes vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat. A szociális diagnózis az ügyféllel közösen és vele egyetértésben készül el a kitöltendő adatlap kérdései alapján, interjú formájában. A diagnózis felvétele történhet az ügyfél otthonában, illetve a Család- és Gyermekjóléti Központ irodájában. Célja az igénylő problémájának megismerése, szükségletei alapján a megfelelő szolgáltatások megállapítása. Az igénybevétel történhet önkéntes megkereséssel, amikor maga az ügyfél kéri illetve közvetítéssel, amikor családsegítő, esetmenedzser, vagy más jelzőrendszeri tag közvetíti az ügyfelet.

A diagnózis kitöltésével feltérképezésre kerül a kliens élethelyzete, családi kapcsolata, munkaviszonya, egészségügyi problémái, fogyatékosága. Gyermekre érkezett megkeresés esetében külön diagnózis kerül kitöltésre.

A diagnózis felvételét követően a szociális diagnózist készítő esetmenedzser a felmerült problémák megoldásának érdekében szolgáltatásokat ajánl a kliensnek.

A szociális diagnózis 2019. január 1-től a következő opciók esetén készíthető:

- szolgálatnál megjelenő új eset
- központnál megjelenő új eset,
- jelzőrendszeri tag kérése alapján
- elakadás.

Elakadásról akkor beszélünk, ha az esetfelelős által készített Cselekvési terv megvalósítása során valamilyen ok miatt nem halad megfelelően az esetvezetés, ilyenkor a szociális diagnózis új szempontokat hozhat be a folyamatba, ezzel kilendítve az esetet a holtpontról.

A 2022-es évben összesen 21 diagnózis készült (18 női és 3 férfi klienssel) a Gyomaendrődi Járás területén, minden esetben a szolgálat kezdeményezésére. Az előző évben 34 diagnózis elkészítésére kapott Központunk felkérést.

A szociális diagnózist készítő szakember tapasztalatai alapján a kliensek együttműködőek voltak, a kérdésekre részletesen válaszoltak, gyakran segítséget kértek a kérdések értelmezéséhez.

A diagnózis elkészülését követően a kliensek elmondásuk alapján, úgy érezték, hogy közelebb kerültek a problémáik megoldásához. A fiatalabb kliensek részletes magyarázatra szorultak és gyakrabban kellett velük tudatosítani a rájuk irányuló kérdések tartalmát.

A gyerekekre irányuló kérdőívek kitöltéséről elmondható, hogy gyakran a gyermekek jobban látták a saját maguk számára problémát okozó tényezőket, ezért jobban körül tudták azt határolni, mint szüleik.

ii. Pszichológiai és jogi tanácsadás

A tanácsadók Gyomaendrődön és Dévaványán fogadják az ügyfeleket. A szolgáltatás igénybevételéhez előzetes időpont egyeztetés szükséges, melyeket Gyomaendrőd vonatkozásában a központnál, Dévaványán pedig az ottani család- és gyermekjóléti szolgálatnál lehet kérni.

A pszichológusnál Gyomaendrődön az elmúlt 4 év alatt az alábbi megjelenések történtek:

	Megjelenések száma:	Érintett személyek száma
2018	350	92
2019	220	76
2020	143	49
2021	158	63
2022	118	51

A csökkenés fő oka az, hogy a pszichológus kevesebb óraszámot tudott vállalni tavaly.

Az igény folyamatos a szolgáltatásra, ezért csak kb. 1-3 hétre tudunk időpontot adni. Emiatt különösen komoly problémát jelent, hogy még mindig gyakran előfordul, hogy a meghatározott időpontban nem jönnek el, és ha nem jeleznek, vagy csak az utolsó pillanatban, akkor más már nem tudja igénybe venni azt az időpontot.

2022-ben a feladatot Dobóvári Béla és Hanyecz Lászlóné biztosította.

A jogász havonta 1 alkalommal személyesen tart ügyfélfogadást, ahol az ügyfelek megkereshetik, de ezen túl telefonon és személyesen a köztes időben is rendelkezésre áll.

Az eltelt évek adatai a következők:

	Megjelenések száma:	Érintett személyek száma
2018	15	13
2019	18	14
2020	18	17
2021	17	12
2022	19	18

A megjelenések és érintett kliensek száma 2017. óta nagyjából egyenletes, ennél a szolgáltatásnál a COVID miatti szüneteltetés sem okozott csökkenést, mivel az első hullám elvonulása után megemelkedett az egyes alkalmon résztvevők száma.

Nagyon fontos ez a szolgáltatás is, hiszen a rászoruló réteg gyakran azért nem tudja jogait érvényesíteni, mert számára megfizethetetlen a jogi segítségnyújtás.

iii. Készenléti ügyelet

A család-és gyermekjóléti központoknál kötelező feladat a készenléti ügyelet biztosítása, mely egy mobil telefonszám (+3620-938-9708) hivatali időn túli elérhetőségét jelenti, ahol szakképzett kollégák válaszolnak a felmerülő kérdésekre.

A készenléti telefonon 2022. évben 2 szakmai segítséget igénylő hívás volt. Az egyik esetben egy állampolgár kérdezte, hogy mit tegyen, miután a szomszédban lakók hangosan kiabálnak egymással. A másik hívás a rendőrségtől érkezett egy felnőtt személy vonatkozásában, akinek addigi alérletéből távoznia kellett, és nem tudott hova menni.

iv. Kapcsolattartási ügyelet

Kapcsolattartási ügyelet igénybevételére azokban az esetekben kerül sor, amikor a szülők (nagyszülők) és gyermekek közötti kapcsolattartás - többnyire konfliktusok miatt - ellehetetlenül. Ilyenkor a gyámhivatal vagy a bíróság határozata alapján, egy semleges helyszínen, gyakran szakember felügyelete mellett történik a kapcsolattartás.

A kapcsolattartási ügyelet biztosítása munkaidőben, rendszerint az intézmény területén a rendelkezésre álló helyiségben történik, aminek berendezése a legmegfelelőbb erre a tevékenységre.

Kapcsolattartások száma éves bontásban:

Kapcsolattartások száma		Ebből felügyelt
2018	2	2
2019	5	5
2020	2	2
2021	4	4
2022	5	5

2022-ben az 5 felügyelt kapcsolattartásból 2 nem tudott megvalósulni, mert vagy az egyik vagy mindkét fél távol maradt. A felügyelt kapcsolattartások alkalmával egy szociális szakember is bent tartózkodik az érintett családtagokkal a kijelölt helyiségben, hogy figyelemmel kísérje a kapcsolattartás megfelelő menetét.

Az intézményben a le szabályozott kapcsolattartások száma az évek során jelentős mértékben nem változott, illetve nem minden esetben valósult meg, így a szakemberek számára kezelhető mértékű. Különleges helyzet, amikor nevelésbe vett gyermek és vér szerinti szülő kapcsolattartását szabályozzák le az intézményben. Az ilyen jellegű tevékenység biztosítása nem kötelező, miután ebben az esetben a nevelőszülői hálózatot működtető feladata a szolgáltatás biztosítása. Az intézményben jelenleg egy ilyen eset van.

v. Utcai, lakótelepi és kórházi szociális munka

A törvény előírásai szerint szükséges utcai, lakótelepi illetve kórházi szociális munka végzése is.

A Gyomaendrődi járásban a települések és a lakótelepek nagysága nem indokolja a „klasszikus” utcai szociális munkát, nem jellemzőek az utcán, lakótelepeken iskolaidőben csapatosan csellengő lógó diákok, illetve pláza sincs, ahol gyülekeznének.

A hajléktalanság sem okoz jelentős gondot. Jellemzőbb a településen, hogy a kliens rendelkezik ingatlannal ahol meghúzódhat, de nincs mivel fűteni, vagy esetleg a ház állapota nagyon elhanyagolt.

A járás településein nincs hajléktalanszálló, amennyiben valóban nem tud hova menni a személy, egy diszpécser szolgálat segít abban, hogy helyet találjanak számára. A bejutás feltétele negatív tüdőszűrő lelet, amelynek intézésében is segítséget nyújtanak a szolgálat munkatársai. Sajnos gyakori, hogy a krízishelyzetben levő személy nem akar szállóra kerülni különböző okok miatt. Ebben az esetben nem tudunk számára segítséget nyújtani.

Téli időszakban már évek óta biztosított a krízishelyzetek elkerülésére illetve megoldására a krízistüzelő, valamint kríziskályha.

Mivel járásunkban kórház nem található, így a kórházi szociális munka irreleváns.

vi. Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

Az elmúlt évben az intézményekkel egyeztetve került meghatározásra a fogadóórák ideje. Az óvodai és iskolai szociális segítők, a köznevelési intézmények gyermek- és ifjúságvédelmi felelőseivel, az intézmények igazgatóhelyetteseivel illetve pedagógusaival együttműködve látták el feladatukat. Az intézményekben egyre nagyobb teret adnak a segítő szakembereknek, a pedagógusok felismerték a segítők szerepét, munkájuk fontosságát iskolán belül. Az elmúlt évekhez képest egyre gyakrabban kéri a tanárok a segítők véleményét/meglátását egyes ügyek megítélésében. A fogadóórák mellett egyénileg egyeztetett időpontokon is lehetőség van a segítő jelenlétére az intézményekben, aki akár egyénileg, akár csoportos munkával dolgozik a felmerülő probléma megoldásán. A 2022-es évben jellemzően egyéni esetek kezelésére került sor.

A protokoll szerint az óvodai és iskolai segítő az oktatási intézményektől illetve a családsegítőktől segítségkérő lapokon kapja meg a gyerekekre vonatkozó információkat. Ezek után a segítő felveszi a kapcsolatot a szülővel és tájékoztatja arról, hogy a gyermekkel elkezd a munkát az iskolában. A segítő folyamat alatt a szakember mind a szülővel, mind pedig az iskolával folyamatosan tarja a kapcsolatot. A foglalkozások beszélgetéseken, feladatokon, játékokon keresztül főként a gyermekek igényeit, érdekeit követve zajlanak. Az ügyek lezárása mindig egyedi, az adott problémától függ. A lezárásról írásban tájékoztatjuk a segítségkérőt.

A segítségkérés akár egyéni, akár csoportos problémára irányulhat. A leggyakoribb osztályszintű megkeresés 2022-ben a csúfolódás, pizskálódás, iskolai zaklatás témakörében érkezett. Az általános iskolákban a felkérések száma nem volt kiugró, ami leginkább azzal magyarázható, hogy az iskolák igyekeztek osztályon illetve intézményen belül megoldást találni a problémákra. Talán éppen ezért, mire a jelzett eset a szakemberhez került, már elmélyült vagy társult hozzá más probléma, ami miatt több személyes találkozás volt szükséges a kívánt cél eléréséig. Jellemző volt még erre az évre, hogy egyes esetek a szokásosnál hosszabb ideig tartottak, vagy amiatt, mert védelembe vett kiskorúról volt szó, vagy azért mert a problémák kezelése rövid távon nem tudott megnyugtató eredményt hozni. Előfordultak olyan esetek is, amik az elmúlt évben lezárásra kerültek, de újra fel kellett venni, esetenként ugyanazzal a problémával.

Érzékelhető, hogy a pedagógusok egyre jobban látják a segítő helyét a rendszerben, be tudják illeszteni az iskola életébe a feladatait. Látják, hogy melyik ügy tartozik az segítő kompetenciájába és melyik nem. Gyakori, hogy a gyermekek problémáját a segítővel közösen, együtt gondolkodva próbálják megoldani. A pedagógusok és a segítő kölcsönösen és folyamatosan tájékoztatják egymást a segítő munkafolyamat alatt. A 2022- es évben több alkalommal is előfordult, hogy a családsegítők, a pedagógusok valamint az óvodai és iskolai segítő a problémamegoldás érdekében közös családlátogatáson vettek részt. Ez mindenképpen pozitív eredménynek mondható, hiszen több oldalról, többféle nézőpontból látják a problémát a szakemberek.

A középiskolákból kisebb számban érkezett megkeresés, mint az általános iskolákból. Ugyanakkor egyre gyakrabban megfigyelhető a szülők aktivitása gyermekük problémájával kapcsolatosan, amit a kapott felkérések is tükröznek, mert a szülő a pedagógussal folytatott beszélgetést követően kéri fel a segítő szakembert gyermeke vonatkozásában. Jelzés leggyakrabban magatartási problémáról, társas konfliktusokról illetve kirekesztésről érkezett. A problémák feltárásához a segítő az intézményen belül megfigyeli a kiskorút, valamint személyes beszélgetés során közelíti meg a problémát, és azt követően kezdi meg a szükséges munkát.

Egyre tisztábban látszik, hogy az óvodai és iskolai szociális segítő híd az oktatási intézmények és a családsegítés között, ezért fontos, hogy óvodai szinten időben megragadjuk a problémákat.

A 2022-es évben még mindig az a tapasztalat, hogy kevesen keresik az óvodai segítőt. Néhány egyéni eset kapcsán ugyanakkor elmondható, hogy az óvodapedagógusok és az óvodai segítők jól együtt tudtak működni. Megtalálták a közös hangot, a problémákat együtt gondolkodva, közösen igyekeztek megoldani. Az óvodapedagógusokkal folyamatos a kommunikáció, keressük a lehetőséget a rendszeres szolgáltatás beillesztésére. Ezen a területen kimondottan a preventív munkára tevődik a hangsúly, de a hatékony és rendszeres megvalósítás még várat magára.

A 2022-es évben nyári tábor az intézményben nem szerveztünk.

2022-ben összesen 63 esetben érkezett segítségkérés az óvodai és iskolai szociális segítőkhöz.

2022-ben a csoportos tevékenységre 8 alkalommal érkezett felkérés, ami összesen 25 alkalmas foglalkozást jelentett. A leggyakoribb megkeresés a csúfolódás, pizskálódás, valamint iskolai zaklatásról szóló prevenciós előadás témakörében érkezett.

Közösségi tevékenységekre irányulóan csupán egy intézményből érkezett felkérés az iskolai segítő felé. Az intézményekkel való együttműködés vonatkozásában pozitív irányú változás tapasztalható, amihez hozzájárulhat az iskolák részéről a segítő szakemberek által elvégzett munka hatékony megítélése. Célunk, hogy az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás az iskolák vérkeringésének részévé váljon a hatékony, valamint az időben érkező segítség nyújtásához, ami annak hatékonyságát is jelentősen növeli.

Segítségkérések jelzett problémák szerinti megoszlása:

	2020	2021	2022
Iskolai hiányzások (igazolt/igazolatlan)	10	13	2
Magatartási problémák	19	23	35

Család-nevelési problémák	7	5	14
Tanulást érintő problémák	6	7	3
Pályaorientáció	1	0	0
Idegrendszeri, pszichés problémák	11	10	7
Ügyintézéshez segítségkérés	1	0	0
Konfliktus az intézményben	2	0	2
Összesen:	57	58	63

Segítségkérések jelzők általi megoszlása

	2020	2021	2022
Köznevelési intézmények	43	45	35
Család- és gyermekjóléti szolgálat	6	8	17
Család- és gyermekjóléti központ	8	5	7
Szülő			3
Gyermek saját magára			1
Összesen	57	58	63

III. Személyi és tárgyi feltételek

A Gyomaendrődi Család- és Gyermekjóléti Központban 2022. évben 10 fő dolgozott közalkalmazotti jogviszonyban.

Intézményvezető: Pál Jánosné

- Család- és gyermekjóléti szolgálat
 - Családsegítők
 - Béni Hella
 - Katona Vince
 - Pappné Pál Viktória
 - Pesztránszki Ferencné
- Család-és gyermekjóléti központ
 - Esetmenedzserek (hatósági intézkedéshez kapcsolódóan)
 - Hinelné Szilágyi Krisztina
 - Bálint Edit
 - Szociális diagnóziskészítő esetmenedzser
 - Séllei Annamária
 - Tanácsadók (megbízási szerződéssel)
 - Dobóvári Béla pszichológus (2022. december 31-ig)
 - Hanyecz Lászlóné pszichológus
 - Dr Varga Imre jogász
 - Óvodai és iskolai segítők
 - Almásiné Szabó Mária (helyettesítés Csekő-Kurilla Zsanett helyett - GYED idejére)
 - Liziczai Ildikó

Az intézményvezető megbízása 2026. december 31-ig szól.

Az intézményben minden munkakör főiskolai diplomához kötött.

A 2022-es évben 2 fő rendelkezett szociálpedagógus és 7 fő szociális munkás diplomával, mindkettő szakirányú végzettség. A helyettesítő kollégának nincs meg a végzettsége, de miután felmentést kapott, így szakképzettnek számít.

Komoly problémát jelent országosan is, hogy nagyon kevés a szakember. A szociális szférában a legalacsonyabb a megbecsültség, és hosszú évek óta húzódik a bérrendezés, ami nagyon kedvezőtlenül hat a szférában való munkavállalásra, és megnöveli a fluktuációt és az elvándorlást.

Az utóbbi években több felsőoktatási intézmény sem tudta elindítani a szociális szakot a jelentkezők alacsony száma miatt.

Szakterületünkön kötelező továbbképzési rendszer van, mely biztosítja a munkatársak ismeretének aktualizálását. Ennek során 4 év alatt 80 pontot kell megszerezni, melynek legalább 20%-át kötelező továbbképzés és legalább 40%-át a továbbképzési időszak kezdőnapján betöltött munkakörhöz kötött továbbképzés formájában.

2022-ben megnyíltak a kötelező képzések a munkatársak számára E-learning formájában, így az intézmény dolgozói közül a kötelező képzését teljesítette minden közalkalmazott.

Az intézmény feladatainak ellátása Gyomaendrődön a Fő út 2. szám alatt történik. Az épület könnyen megközelíthető, teljes körűen akadálymentesített, minden helyiség bútorzata megfelelő. A minimum szükséges feltételek: elegendő szék, asztal, számítógép, illetve nagy teljesítményű multifunkciós eszközök rendelkezésre állnak.

Minden dolgozó saját munkaállomással rendelkezik.

2021-ben az intézményen belül a dolgozók elhelyezése az egyes szakfeladatok és azokhoz tartozó tevékenységek kompetenciahatárainak elkülönítése, illetve az egyes helyiségek kihasználtsága alapján megváltoztatásra került. Így összevonásra került az interjúszoba a pszichológus és a jogász által használt helyiséggel. Nyilvánvalóvá vált, hogy a jelenlegi épületben a minimumfeltételek teljesíthetők, de szükséges lenne több helyiség. A Fő út 2. szám alatt intézményünkön kívül a Védőnői szolgálat kapott helyet, szabadon használható helyiség nincs.

Az épületben van egy nagyobb terem, mely kb. 40 fő befogadására alkalmas, itt kerül sor a szakmai tanácskozások, éves konferencia, illetve egyéb, nagyobb létszámú rendezvény megszervezésére, valamint az esetkonferenciákra is, ahol a család és a velük foglalkozó szakemberek beszélnek meg a teendőket a segítségnyújtás érdekében.

A kapcsolattartás biztosítására a résztvevők létszámától függően az interjúszoba, illetve a nagyterem kerül kijelölésre.

2022. őszétől az energiatakarékosság miatt a fűtési időszakban a korábban interjúszobaként használt helyiségben lekapcsolásra került a fűtés, télen raktárként funkcionált. Az óvodai és iskolai segítő az esetenedzserekkel egy irodába kerültek, az általuk korábban használt helyiségben került kialakításra az interjúszoba.

Ezzel az intézkedéssel a feladatellátás nehezebbé vált, miután egyébként is kevés a használható helyiség, de az energiaárak drasztikus emelkedése szükségessé tette ezt a lépést.

Az intézmény 2022. évi kiadásainak megoszlása:

Személyi	53.152 eFt
Járulék	7.198 eFt
Dologi	9.775 eFt
Beruházás	151 eFt
Fejlesztés	415 eFt
Összesen	70.691 eFt

A 2022-es költségvetésbe betervezésre került a nyílászárók külső festése, mely meg is történt.

Az intézmény személyi és tárgyi feltételei jelenleg megfelelnek a vonatkozó rendeletekben foglalt minimum feltételeknek, azonban a feladatellátás változásai miatt több helyiségre van szükség.

IV. Intézmény szakmai ellenőrzése 2022-ben

2022-ben az intézmény szakmai ellenőrzését végezte a Békés megyei Kormányhivatal. Az ellenőrzés során a kért dokumentumokat szkennelt formában kellett eljuttatnunk a Kormányhivatal munkatársának, személyes kiszállásra nem került sor. A dokumentumok ellenőrzése után 2 db dokumentumot még pótlólag be kellett küldeni, majd az ellenőrzés rendben talált mindent.

Ezen kívül a hosszabb idejű közfoglalkoztatás helyszíni ellenőrzése történt meg, mindent rendben találtak.

V. Pályázati tevékenységek

Elnyert pályázatok:

2022-ben az intézmény önállóan nem pályázott.

Benyújtás alatt álló pályázat:

Jelenleg nincs benyújtás alatt álló pályázatunk.

Pályázatok, melyben az intézmény illetve dolgozói partnerként vesznek részt

Az intézmény konzorciumi partnerként vesz részt a TOP_Plusz 3.1.2-21-BS1-2022-00005 pályázatban, mely szorosan kapcsolódik a TOP_PLUSZ-1.1.2-21 projekthez.

A megvalósítás időtartama: 2023. március 1.-2027. február 28. Jelenleg az előkészítő munkálatok és a toborzás zajlik, a projekt során folyamatos szociális munka biztosítása, valamint széleskörű, az érintett szegregátum (Cigányváros) teljes lakossága számára elérhető edukációs és közösségépítő programok szervezése történik.

Ezen kívül a TOP_PLUSZ-3.3.2-21-es pályázat megvalósítása során kerül sor az intézmény jelenlegi székhelyének fejlesztésére (napelemes rendszer, parkoló építése), valamint új telephely (Gyomaendrőd Fő út 50. – volt Ipartestület) kialakítására. Ezáltal az intézmény tárgyi feltételei megfelelnek majd a XXI. század kihívásainak.

Az intézmény együttműködési megállapodást írt alá a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal az RSZTOP-1.1.1 és RSZTOP-2.1.1 konstrukcióban való együttműködésre, melynek során az intézmény vállalta, hogy az SZGYF által szervezett adományosztásokról kiértékelíti a jogosultakat, illetve helyet biztosít az osztásnak.

A Mécses Szolgáltató Közösség Egyesülete felkérte az intézményt, hogy konzorciumi partnerként vegyen részt a CSOCSABÉ – TSZR2021-2-2302 projekt megvalósításában, melynek során a Békés és Csongrád-Csanád megyében található minden szociális és gyermekvédelmi alap és szakellátás intézményeiben dolgozók számára látunk el módszertani feladatokat.

VI. Egyéb tevékenységek

1. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működtetése:

Gyomaendrőd Város Önkormányzata a család- és gyermekjóléti központ feladatai közé integrálta a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működésének koordinálását.

A Fórum elnöke Lehoczkiné Timár Irén alpolgármester asszony, titkára a központ intézményvezetője.

A szervezet koordinálását, az ülések megszervezését, adminisztrációt, illetve a pályázatok elkészítését az elnök és a titkár koordinálja.

A KEF lehetőség szerint minden évben pályázatot nyújt be programjainak megvalósítására.

Sajnos 2019 óta nem írtak ki pályázatot a Fórumok működtetésére illetve programok szervezésére.

2021-ben került sor Gyomaendrőd Város Drogstratégiájának felülvizsgálatára, melyet a Tisztelt Képviselőtestület 383/2021. (XII. 21.) számú határozatával elfogadott.

2022-ben forráshiány miatt a KEF nem szervezett programokat.

2. Együttműködés a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság 2017 végén együttműködési megállapodást kötött az intézménnyel RSZTOP pályázathoz kapcsolódóan, mely tevékenység 2018 óta folyamatos volt, zárására 2023-ban kerül sor.

Ennek során az intézmény vállalta, hogy az SZGYF által szervezett adományosztásokról kiértésíti a jogosultakat, illetve helyet biztosít az osztásnak.

A projekt során 3 célcsoport részesült az adományokban. Az egyik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, 3 év alatti gyermeket nevelő szülők, ők havonta kaptak tartós élelmiszer tartalmazó csomagot.

Másik célcsoport a nyári időszakban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, 7-14 éves gyermeket nevelő szülők, valamint időszakosan az alacsony jövedelmű, nyugdíjszerű ellátásban részesülő személyek.

3. Krízistüzelő és kríziskályha biztosítása

A 2022-2023-as fűtési idény végéig a korábbi évekhez viszonyítva jóval több tüzelő kijuttatása vált szükségessé annak ellenére, hogy nem volt különösen hideg az idei tél. A családok az elmúlt évben jelentkező magas árak következtében egyre nehezebb helyzetbe kerültek, ami energiaszegénység formájában is begyűrűzött az életükbe. Az elmúlt évekhez képest hozzávetőlegesen megduplázódott a tűzifa ára és a leghátrányosabb szociális helyzetben levő családok számára ez nagyban megnehezítette a háztartásvezetéssel kapcsolatos szükségletek kielégítését.

Míg az előző években szezononként 30-35 esetben került „krízistüzelő” kiszállításra fűtési nehézséggel küzdő családok otthonába, 2022 december 1-e és 2023. március 31-e között 70 esetben.

A kijuttatott mennyiség 348 mázsa tüzelőt jelent, ebből 56 mázsa szén és 292 mázsa tűzifa volt.

A korábban az önkormányzat által vásárolt fatüzelésű kályhák az idei télen is jó szolgálatot tettek, azonban sajnos az egyik helyre beállított kályhát a bérbe vevőtől ellopták, ez ügyben rendőrségi eljárás indult.

A 2022-2023-as fűtési időszakban 3 kályha került kihelyezésre, mert az adott családoknak egyáltalán nem volt fűtőberendezés az otthonában. A kályhák használatba adási szerződéssel helyezhetők ki az adott fűtési időszak végéig, vagy addig az időpontig, amíg a család önerőből nem tud magának fűtőberendezést vásárolni.

4. Energiaválság hatásainak kezelése

Az energiaárak drasztikus emelkedése miatt szükséges volt olyan munkáltatói döntések meghozása, melyek az energiatakarékosságot, ezzel együtt a kisebb kiadást segítik elő.

A Gyomaendrőd Család és Gyermekjóléti Központnál az alábbi intézkedések elrendelésére került sor:

- A III. fejezetben részletezett „összeköltözés”.
- Irodák hőmérsékletének maximalizálása, ezzel a fűtés használat csökkentése, kiemelt figyelemmel a gátfogyasztásra
- Fokozott figyelem az energiatakarékosságra (világítás, gépek kikapcsolása stb.)
- Gépkocsi kihasználtság további növelése
- Képviselő-testületi döntés alapján a villany és gázfogyasztás figyelemmel kísérése, heti óraleolvasás

VII. További terveink

A TOP_Plus-3.1.2-21-BS1-2022-00005 projekt megvalósítása során a kijelölt szegregátum (Cigányváros) lakóinak aktív bevonásával olyan program kerül megvalósításra, mely elősegíti az itt élők életminőségének javulását, valamint integrálódásukat.

A program célja, hogy a városrészben élőknek olyan segítséget nyújtsunk, amely által elősegítjük az életük javulását, bővülnek ismereteik, hasznos tudásra tehetnek szert, munkaerőpiaci esélyeik növekednek. Ezek megvalósítása szociális szakemberek segítségével történik, egyéni beszélgetések, tanácsadás és programokon való részvétel során.

A megvalósítás időtartama: 2023. március 1. – 2027. február 28.

Jelenleg az előkészítő, toborzó tevékenység zajlik.

A projekt 48 hónapos megvalósításában az intézmény minden munkatársa aktívan részt vesz, így kapacitásuk jelentős része lekötésre kerül. Emiatt nagyobb volumenű pályázat beadását nem tervezzük, de kisebb, a klienseinket illetve tevékenységünket érintő programokban továbbra is részt veszünk.

Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a plusz feladatok vállalása ne akadályozza az alapfeladatok ellátását.

A jelzőrendszeri tagokkal a kapcsolat folyamatos, ennek a kapcsolatnak a további ápolása, kiterjesztése is a céljaink között szerepel.

Az intézmény jelenlegi helyzetét az alábbi SWOT analízis tábla mutatja be.

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - szakképzett dolgozók - sok éves szakmai tapasztalat, folyamatos továbbképzés - innovativitás, kreativitás - rugalmasság - megoldásközpontú hozzáállás - széleskörű kapcsolati háló a településen - széleskörű kapcsolati háló a megye család- és gyermekjóléti központjaival - csapatszellem - könnyen elérhető épület megfelelő berendezéssel - intézményi gépkocsi 	<ul style="list-style-type: none"> - pszichológus alacsony óraszámban tud jelen lenni - a növekvő feladatokhoz kevés a szakemberek száma - a növekvő létszámhoz kevés a helyiségek száma
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - pályázati források kihasználása - fenntartó támogatása - folyamatos feladatbővülés az intézményben - képzések - konzorcium projektekre más intézményekkel - pozitív jogszabályi változások - szakmai jó gyakorlatok átvétele 	<ul style="list-style-type: none"> - pályázati lehetőség hiánya - előre nem tervezhető nagyobb összegű váratlan kiadás - a szakma alacsony érdekérvényesítő képessége - a feladatok bővüléséhez nem kap az intézmény státuszt - a folyamatos feladatbővülés ellátásához kevés a képzett szakember - energiaárak drasztikus emelkedése

Elmondható, hogy jelentős változás nem történt az évek alatt a táblázatban.

Továbbra is az intézmény erősségét jelentik a szakképzett és elhivatott kollégák, akikre lehet építeni. Folyamatosan továbbképzik magukat, figyelemmel kísérik a törvényi és szakmai változásokat, és ezeket beépítik mindennapi tevékenységeikbe.

A dolgozók rugalmassága a biztosítéka annak, hogy minden, az intézmény hatáskörébe tartozó problémát hatékonyan és minél gyorsabban meg tudjanak oldani.

A munkavégzés hatékonysága érdekében a figyelem középpontjában áll az ellátások infrastruktúrájának további fejlesztése, az elhasználódott eszközök megújítása, épület karbantartása, modernizálása.

A fenntartóval egyeztetve 2022-es évben valósult meg a nyílászárók külső festése.

A rendelkezésünkre álló épületben alacsony számú, viszonylag nagy alapterületű helyiség található, azonban a belső elrendezés miatt (nyílászárók, radiátorok száma) a helyiségek nem leválaszthatók.

A hatékony munkavégzés szempontjából fontos, hogy egy helyiségben ne legyen sok munkavállaló, hiszen zavarják egymást a tevékenységekben. Ezen kívül a szakfeladatok szétválasztása, a kompetenciahatárok betartatása miatt új belső struktúra kialakítása történt 2021-ben.

Jelenleg az irattárunk egyben van az adományoknak helyet adó raktárral.

A feladatok magas színvonalú ellátása érdekében szükségessé vált újabb helyiségek kialakítása. Jelenleg a Fő út 2. szám alatt intézményünkön kívül a Védőnői szolgálat kapott helyet, üresen álló helyiség nincs, így a bővítés más épület igénybevételevel történhet. Itt kerülhetnek kialakításra az esetmenedzserek illetve a tanácsadók (pszichológus, jogász) tevékenységéhez szükséges helyiségek, valamint a kapcsolattartáshoz szükséges infrastruktúra. 2022 nyár elején két kolléga végzett mediátorként, a kapcsolattartásra kialakított helyiségben ez a hiánypótló tevékenység is megvalósulhat.

Ezzel a jelenlegi székhelyen felszabaduló helyiségek által lehetővé válik egy nagyobb, kényelmesebb interjúszoba kialakítása, illetve a raktár és irattár funkciók szétválásával több adományt tudunk fogadni és kiosztani.

Hosszú távon mindenképpen fontos az épület energetikai felújítása, a régi fűtési rendszer korszerűsítése, megújuló energia használata a pályázati források függvényében.

Az intézmény rendelkezik 1 db személygépkocsival, mely 14 éves, egyre több probléma van vele. Folyamatosan használatban van, a kollégák igyekeznek több tevékenység összekötésével minél hatékonyabban kihasználni, de így is gyakran előfordul, hogy saját gépkocsival kell menniük.

Mindenképpen szükséges a közeljövőben új gépkocsi beszerzése.

Az épületben és udvarán 3 intézmény van: mellettünk kívül a védőnők illetve az önkormányzati tűzoltók is itt kaptak helyet, ezért az ügyfélforgalom és a munkavállalók számának növekedése miatt az udvaron szükséges egy nagyobb kapacitású parkoló kialakítása.

Miután a beadott TOP_Plusz pályázatok pozitív elbírálásban részesültek, így a fenti elképzelések realizálódni tudnak a közeljövőben, ezáltal a tárgyi feltételek megfelelnek a XXI. század igényeinek.

A közfoglalkoztatottak tevékenysége kiemelt fontosságú munkánk segítségével.

Immár évek óta 2 fő foglalkoztatása történik a közfoglalkoztatási pályázaton belül. Egyikük takarítói feladatot lát el, a másik pedig ügyintézői feladatkört, munkájuk nélkülözhetetlen a mindennapokban.

Összességében elmondható, hogy az intézmény a jelen felállásában hatodik évét sikeresen zárta, pénzügyek terén a működtetés takarékos és hatékony volt, többletforrás igénylése kizárólag az energiaárak emelkedése miatt vált szükségessé.

A társintézményekkel a kapcsolatunk folyamatosan javul, törekszünk a hatékony és konstruktív együttműködésre.

A munkatársaink aktívan részt vettek és részt vesznek a helyi esélyegyenlőségi programok kidolgozásában, módosításában illetve megvalósításában.

Gyomaendrőd, 2023. április 28.

Tisztelettel:

Pál Jánosné
intézményvezető

VIII. Melléklet A Gyomaendrődi Család- és Gyermekjóléti központ tevékenységét meghatározó jogszabályi háttér

1. 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Gyermekjóléti szolgáltatás*

A szolgáltatás tartalma*

39. § (1) * A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

(2) * A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,

c) * a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,

d) a szabadidős programok szervezése,

e) a hivatalos ügyek intézésének segítése.

(3) * A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,

b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,

c) az a) pontban, valamint a 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,

d) * tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

(3a) * A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít.

(4) * A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

a) * a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,

b) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,

c) * kezdeményezni

ca) * egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,

cb) * szociális alapszolgáltatások igénybevételét,

cc) egészségügyi ellátások igénybevételét,

cd) pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét, vagy

ce) *

d)-e) *

(5) *

39/A. § * (1) Egyszemélyes család- és gyermekjóléti szolgálat nem vehet részt az e Fejezet szerinti feladatok ellátásában, ha az érintett gyermek szülője a szolgáltatást nyújtó személy maga, a fenntartó önkormányzat polgármestere, alpolgármestere, jegyzője vagy aljegyzője.

(2) Család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ nem vehet részt az e Fejezet szerinti feladatok ellátásában, ha az érintett gyermek szülője a szolgálat, központ szakmai vezetője vagy intézményvezetője, a fenntartó önkormányzat polgármestere, alpolgármestere, jegyzője vagy aljegyzője.

(3) Elfoglalt az a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó személy, akitől nem várható el az eset tárgyalagos megítélése.

(4) Az összeférhetetlenséggel vagy elfogultsággal érintett személy, vagy a szolgálat, központ vezetője köteles azt bejelenteni az ok tudomására jutásától számított 5 munkanapon belül a család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ székhelye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatalnak. A szolgáltatás igénybe vevője az összeférhetetlenséget vagy elfogultságot bármikor bejelentheti a család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ székhelye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatalnak. A fővárosi és megyei kormányhivatal megvizsgálja a bejelentés megalapozottságát, és ha szükséges, kijelöli az e Fejezet szerinti feladatokat ellátó szolgálatot, központot vagy személyt.

(5) Az összeférhetetlenséggel vagy elfogultsággal érintett szolgáltatást nyújtó személy az igénybe vevő felé fennálló tájékoztatási kötelezettségének köteles eleget tenni az összeférhetetlenség, elfogultság fennállása esetén is.

*Család- és gyermekjóléti szolgálat **

40. § (1) * Gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat (a továbbiakban: gyermekjóléti szolgálat) - keretében működtethető. A gyermekjóléti szolgálat ellátja a 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

(1a) * A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgálatot önálló intézményként, szolgáltatóként vagy más intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeként működteti.

(2) * A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban és az Szt. 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl *

a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
c) * az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,

d) * szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,

e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,

f) felkérésre környezettanulmányt készít,

g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,

h) *

i) * biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,

j) * részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,

k) * nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

(3) *

(4) *

(5) *

*Család- és gyermekjóléti központ **

40/A. § * (1) Család- és gyermekjóléti központnak (a továbbiakban: gyermekjóléti központ) az a járasszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.

(2) A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

aa) utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi szociális munkát,

ab) kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást, ide nem értve a 62/E. § és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítői eljárást,

ac) - ha a helyi viszonyok azt indokolják - kórházi szociális munkát,

ad) gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,

ae) jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,

af) családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát,

ag) * óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet;

b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

ba) kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,

bb) javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,

bc) együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,

bd) a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

be) utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,

bf) védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;

c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára;

d) * elkészíti a szociális diagnózist az Szt. 64/A. §-a szerint.

(3) A gyermekjóléti központ a (2) bekezdés a) pont ad) alpontja, valamint a (2) bekezdés b) és c) pontja szerinti feladatainak ellátására a települési önkormányzat egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval ellátási szerződést nem köthet.

(4) A gyermekjóléti központ a (2) bekezdés a) pont aa)-ac) és ae)-af) alpontja szerinti feladata, valamint a szupervízió az Szt. 122/A. §-a szerinti, szolgáltatások intézményen kívüli szervezet által történő ellátásának szabályai szerint is biztosítható.

(5) * A család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a család- és gyermekjóléti központ a szolgáltatással érintett

a) gyermek tekintetében a Gyvt. 139. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást,

b) nagykorú személy tekintetében az Szt. 20. §-a szerinti nyilvántartást
vezeti.

(6) * A 139. § (1) bekezdés szerinti adattartalmú nyilvántartás a változások nyomon követhetőségét biztosító elektronikus úton is vezethető.

(7) * A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által kijelölt család- és gyermekjóléti központ az Szt. 64. § (9) bekezdése szerinti fogyatékoságügyi tanácsadást is biztosít. A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter a kijelölésről szóló közleményt az általa irányított minisztérium honlapján és a Szociális Ágazati Portálon teszi közzé.

2. 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

Családsegítés

64. § * (1) A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

(2) * A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segísége szükséges a családról, személyről szerezni tudomást.

(3) A (2) bekezdés szerint kapott jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés (4) bekezdésben megjelölt céljáról, tartalmáról.

(4) A családsegítés keretében biztosítani kell

a) a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,

b) az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,

c) * a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,

d) * a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,

e) a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adóssághoz kapcsolódó problémákkal küzdők, a fogyatékkal élő, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadást, nyújtást,

f) * a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,

g) * a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti készenléti szolgálatot az (1) bekezdés szerinti személyek számára,

i) *

(5) *

(6) * Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés (4) bekezdés szerinti feladatait, valamint a Gyvt. 39. és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.

(7) * A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátási területén - felkérésre - közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában.

(8) * A Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist. A család- és gyermekjóléti központ a szociális diagnózis elkészítésébe bevonhatja a nem járásszékhely településen működő család- és gyermekjóléti szolgálatokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális szolgáltatókat és a szociális intézményeket.

(9) * A Gyvt. 40/A. § (7) bekezdése alapján kijelölt család- és gyermekjóléti központ fogyatékosügyi tanácsadást biztosít. A fogyatékosügyi tanácsadás keretében a gyermekjóléti központ elősegíti a fogyatékosokkal élő emberek és családtagjaik információkhoz, szolgáltatásokhoz való akadálymentes hozzáférést, valamint az egyenlő esélyű hozzáférés megvalósulását.

64/A. § * (1) A Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ szociális diagnózist készít

a) a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére, ha olyan szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás - ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását - igénybevétele válik szükségessé, amelyben az ellátott vagy a család nem részesül, vagy azt a szolgálat más okból szükségesnek tartja,

b) a család- és gyermekjóléti szolgálatnál gondozásban nem álló ellátott esetén akkor, ha az esete nem tartozik a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) vagy b) pontja alá,

és a szociális diagnózis elkészítéséhez valamennyi érintett hozzájárul.

(2) A szociális diagnózis elkészítését a 64. § (2) bekezdése szerinti jelzőrendszer tagjai is kezdeményezhetik a család- és gyermekjóléti központnál.

(3) A szociális diagnózis a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat és - ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását - gyermekjóléti alapellátásokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális, gyermekjóléti szolgáltatókat és intézményeket, amelyek kötelesek a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba venni.

3. 15/1998. NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

CSALÁDSEGÍTÉS ÉS GYERMEK JÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS*

6. § * (1) * A Gyvt. 39-40/A. §-a, valamint az Szt. 64. és 64/A. §-a szerinti szolgáltatásra a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet szabályait is alkalmazni kell. A szolgáltatás nyújtásának szakmai módszereit a miniszter az általa irányított minisztérium honlapján közzéteszi.

(2) * A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás a feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, ezen belül a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 2. § 1) pont lb) alpontja szerinti esetkezeléssel, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el.

7. § * A családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást végzők számára biztosítani kell

a) a heti munkaidőkeretének legalább a felét kötetlen munkaidő-beosztás keretében, a szociális segítőmunka, illetve az adatgyűjtés helyszínen való elvégzéséhez,

b) a munkavégzéshez szükséges közlekedési eszköz használatát vagy a közösségi, illetve tömegközlekedési eszköz használatával járó költségek megtérítését,

c) a személyes biztonságát szolgáló eszközöket, különösen külterületi munka esetében,

d) az egymás tájékoztatása, szakmai segítése céljából, konkrét ügyek, vagy problémák feldolgozása kapcsán rendszeresen tartott esetmegbeszélő csoporton történő részvételt,

e) a szupervíziót.

7/A. § * A szolgáltatást igénybe vevő számára az első kapcsolatfelvételkor tájékoztatást kell nyújtani

a) a szolgáltatás elemeiről, azok tartalmáról, feltételeiről,

b) az intézmény által vezetett, az igénybe vevőre vonatkozó nyilvántartásokról és

c) panaszjoga gyakorlásának módjáról.

8. § * (1) * Ha a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le, és esetkezelés szükséges, a szolgáltatást igénybe vevő szülővel vagy más nagykorú személlyel - az (5) bekezdésben meghatározott kivétellel, továbbá a cselekvőképességében a gyermekjóléti, szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott nagykorú személy esetén a gondnoka hozzájárulásával - együttműködési megállapodást kell kötni, és

a) a gyermek veszélyeztetettsége miatti jelzés, illetve önkéntes jelentkezés esetén a GYVR-ben cselekvési vagy intézkedési tervet kell készíteni, vagy

b) a szociális vagy mentálhigiénés problémák vagy egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok esetében a (4) bekezdés szerinti esetnaplót kell vezetni.

(1a) * A család- és gyermekjóléti központ esetmenedzserének a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedéssel érintett gyermekkel és törvényes képviselőjével kapcsolatosan elvégzett feladatait a hatósági intézkedést követően a GYVR-ben rögzíteni kell.

(2) Az együttműködési megállapodás tartalmazza

a) az igénybe vevő és törvényes képviselője nevét, elérhetőségét,

b) az esetkezelést végző családsegítő nevét, elérhetőségét,

c) * az igénybe vevő nyilatkozatát az együttműködési szándékáról.

d)-e) *

(3) * Az együttműködési megállapodást a családsegítő az intézményvezető jóváhagyásával, írásban köti meg a szolgáltatást igénybe vevővel. A megállapodást az Szt. 122/A. §-a alá tartozó szolgáltatás esetében a szolgáltatást nyújtónak is alá kell írnia. Az együttműködési megállapodás adatait a GYVR-ben rögzíteni kell, és a megállapodást a GYVR-be fel kell tölteni.

(4) * Az esetnaplót a miniszter által meghatározott, a Szociális Ágazati Portálon közzétett formában kell vezetni.

(5) * Nem kell együttműködési megállapodást kötni a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés esetében.

*Veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer **

9. § * (1) A Gyvt. 17. §-a és az Szt. 64. § (2) bekezdése szerinti, a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer (a továbbiakban: jelzőrendszer) működtetése körében a család- és gyermekjóléti szolgálat

a) figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,

b) a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban - krízishelyzet esetén utólagosan - történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,

c) tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,

d) fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,

e) a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,

f) * veszélyeztetettség esetén rögzíti a GYVR-ben a vonatkozó adatokat,

g) az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a Gyvt. 17. § (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét,

h) a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,

i) a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,

j) * egy gyermek, egyén vagy család ügyében, az esetmenedzser, esettől függően a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket - beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket - és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez,

k) éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít, és

l) a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

(2) Az esetmegbeszélésre meg kell hívni

a) a megelőző pártfogó felügyelőt, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki megelőző pártfogás alatt áll,

b) a pártfogó felügyelői szolgálatot, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki fiatakorúak pártfogó felügyelete alatt áll, vagy ha a gyermek kockázatértékelése alapján a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettsége legalább közepes fokú,

c) a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó más személyeket, illetve intézmények képviselőit indokolt esetben, különösen akkor, ha részvételük a gyermekkel kapcsolatos probléma megoldásához szükséges, és

d) * az esetmegbeszélés témájától, céljától függően a járási jelzőrendszeri tanácsadót vagy a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzserét (a továbbiakban: esetmenedzser).

(3) A család- és gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést kell szervezni. A szakmaközi megbeszélésre meg kell hívni a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges.

(4) Az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet a család- és gyermekjóléti szolgálat az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-éig készíti el. Az intézkedési terv tartalmazza

a) a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,

b) az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,

c) az éves célkitűzéseket, és

d) a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

(5) Az éves szakmai tanácskozást minden év február 28-áig kell megszervezni, és arra meg kell hívni

a) a települési önkormányzat polgármesterét, a képviselő-testület tagját (tagjait) és a jegyzőt,

b) a gyermekjóléti alapellátást és a szociális alapszolgáltatást nyújtó szolgáltatások fenntartóit,

- c) a településen szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást biztosító intézmények képviselőit,
- d) a jelzőrendszer tagjainak képviselőit,
- e) a gyámhivatal munkatársait,
- f) a fiatalok pártfogó felügyelőjét, megelőző pártfogó felügyelőjét, és
- g) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalban működő gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátort.

(6) Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat több családsegítőt foglalkoztat, közülük települési jelzőrendszeri felelőst kell kijelölni az (1) bekezdés szerinti feladatokra, illetve azok koordinálására.

(7) Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a jelzőrendszer működtetése körében a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó vagy szakmai támogatását igénylő esetről szerez tudomást, haladéktalanul megkeresi a család- és gyermekjóléti központot.

10. § * (1) A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a család- és gyermekjóléti központ

- a) koordinálja a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját,
- b) szakmai támogatást nyújt a szakmaközi megbeszélések, az éves szakmai tanácskozás szervezéséhez, valamint az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához,
- c) összegyűjti a települések jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket,
- d) a család- és gyermekjóléti szolgálat 9. § (7) bekezdése szerinti megkeresése alapján segítséget nyújt, szükség esetén intézkedik,

e) segítséget nyújt a jelzőrendszer tagjai és a család- és gyermekjóléti szolgálat közötti konfliktusok megoldásában,

f) megbeszélést kezdeményez a jelzőrendszerek működésével kapcsolatban,

g) megteszi a Gyvt. 17. § (4) bekezdése szerinti jelzést, és

h) a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

(2) A család- és gyermekjóléti központ az (1) bekezdés szerinti feladatokra, illetve azok koordinálására járási jelzőrendszeri tanácsadót jelöl ki.

11. § * A gyermek bántalmazására, elhanyagolására vonatkozó jelzéssel érintett személy részére nem biztosítható betekintés a zártan kezelendő adatokat tartalmazó irat azon részébe, amelyből következtetés vonható le a jelzést vagy kezdeményezést tevő intézményre, személyre.

A család- és gyermekjóléti szolgálat *

12. § * A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2)-(4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-a szerinti feladatokat.

13. § * A család- és gyermekjóléti szolgálat tájékoztatási feladatai körében szociális és egyéb információs adatokat gyűjt, és tájékoztatja

a) a szülőt, illetve - ha azt a gyermek védelme szükségessé teszi önállóan, a törvényes képviselő tudomása nélkül is, fejlettségétől függően - az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének, vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével,

b) a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról,

c) a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, joghatásairól, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek, illetve a nyílt örökbefogadást elősegítő és a titkos örökbefogadást előkészítő területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről és elérhetőségéről, és

d) az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás utánkövetése körében igénybe vehető szolgáltatásról, és segíti az utánkövetést végző szervezet felkeresését.

14. § * (1) A család- és gyermekjóléti szolgálat a szociális segítőmunka keretében

a) segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében,

b) az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja az igénybe vevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe,

c) koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését,

d) az eset szerinti aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember és a család- és gyermekjóléti központ bevonásával, a közös problémadefiníció, a vállalt feladatok tisztázása, a segítő folyamat együttes megtervezése érdekében esetmegbeszélést, illetve - az előbbieket mellett - a család problémában, illetve a megoldásában érintett tagjainak, a lehetséges támaszt jelentő személyeknek, továbbá korától, érettségétől függően az érintett gyermeknek a részvételével esetkonferenciát szervez,

e) a szolgáltatást igénybe vevő személy, család, illetve gyermek és szülő (törvényes képviselő) közreműködésével szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét, és

f) közreműködik a válsághelyzetben lévő várandós anya problémáinak rendezésében.

(2) * Az 1. számú mellékletben meghatározott létszámelőírás esetében a 25 ellátott család számításakor csak azok a családok vehetők figyelembe,

a) akik megállapodással rendelkeznek, és a szociális segítőmunka során éves átlagban legalább havi három személyes találkozás megszervezésére és dokumentálására sor kerül, valamint

b) ahol hatósági intézkedéshez kapcsolódó szolgáltatásnyújtás történik.

(3) * Egy fő családsegítő a 25 család felett havi átlagban legfeljebb 10, a (2) bekezdés alá nem tartozó családot támogathat szociális segítő munkával.

15. § * A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében

a) folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit,

b) a más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködik a területén található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások, ellátások igénylésében,

c) a válsághelyzetben lévő várandós anyát segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban, és

d) segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését.

16. § * A család- és gyermekjóléti szolgálat a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából

a) olyan szabadidős és közösségi programokat szervez, amelyek megszervezése, vagy az azokon való részvétel a rossz szociális helyzetben lévő szülőnek aránytalan nehézséget okozna, és

b) kezdeményezi a köznevelési intézményeknél, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézményeknél, valamint az egyházi és a civil szervezeteknél az a) pont szerinti programok megszervezését,

c) * tájékoztatja a szülőt az ellátási területén lévő gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak tartalmáról és igénybevételének feltételeiről, valamint személyes közreműködéssel segíti e szolgáltatások igénybevételét és ezáltal a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését és megszüntetését.

17. § * A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében a család- és gyermekjóléti szolgálat

a) segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez,

b) tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről,

c) * a gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a GYVR-ben környezettanulmányt készít, és

d) a gyámhivatal felkérésére a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 47/A. § (6) bekezdése alapján tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.

18. § * (1) Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatását igényli, vagy a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó szolgáltatás, intézkedés szükségessége merül fel, esetmegbeszélést kezdeményez.

(2) A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat haladéktalanul, a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére.

*A család- és gyermekjóléti központ **

19. § * A család- és gyermekjóléti központ ellátja

a) a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait,

b) a Gyt. 39. § (3a) bekezdése és 40/A. §-a szerinti feladatokat.

20. § * (1) A család- és gyermekjóléti központon belül a 12. § és a 19. § b) pontja szerinti feladat-megosztás a központ és a szolgálat feladatait ellátó önálló szakmai egységek között áll fenn.

(2) * A Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés b) pontja szerinti feladatokat az esetmenedzser.

21. § * (1) A család- és gyermekjóléti központ a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálat feladatainak szakmai támogatása érdekében

a) havi rendszerességgel esetmegbeszélést tart a szolgálatok számára és szükség szerint konzultációt biztosít, és

b) tájékoztatja a szolgálatokat az általa nyújtott szolgáltatásokról, az azt érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról,

c) * a családsegítő munkatárs szakmai felkészülését alkalmazásának első évében kétheti rendszerességgel támogatja, ha az egyedül látja el a szolgálat feladatait, és a képesítési előírások teljesítése alól felmentést kapott.

(2) Ha a család- és gyermekjóléti központ a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatkörébe tartozó szolgáltatás szükségességét észleli, a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben bevonja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtásába, egyéb esetben felhívja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtására.

(3) * Ha a kórházi vagy az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás helye, valamint a gyermek tényleges tartózkodási helye különböző család- és gyermekjóléti központok ellátási területén található, a kórházi vagy az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást végző család- és gyermekjóléti központ értesíti a tartózkodási hely szerinti család- és gyermekjóléti központot a gyermek veszélyeztetettségéről.

*Kapcsolattartási ügyelet **

22. § * (1) A kapcsolattartási ügyelet biztosítja

a) a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt,

b) a felügyelt kapcsolattartást elrendelő szervvel történt előzetes egyeztetést követően a felügyeletet ellátó szakembert, vagy lehetővé teszi más felügyeletet ellátó szakember jelenlétét,

c) az érintettek kérésére, valamint a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárást (mediáció), melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartása, és

d) a konfliktuskezelő szolgáltatást vagy az önálló szakmai módszertani programmal rendelkező kapcsolatügyi szolgáltatást.

(2) A család- és gyermekjóléti központ a felügyelt kapcsolattartás

a) elmaradása esetén annak elmaradásáról öt napon belül,

b) megvalósulásáról, az ott történtekről, a szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy és a gyermek kapcsolatának alakulásáról, a felügyelet fenntartásának szükségességéről felkérésre, vagy

c) felülvizsgálatára vonatkozó javaslatáról hivatalból tájékoztatja a gyámhivatalt.

(3) A felek hatósági eljárást mellőző kezdeményezése esetén gyermekvédelmi közvetítést az a személy végezhet, aki a szociális továbbképzések rendszerében minősített konfliktuskezelő vagy mediációs programon képzésben részesült, illetve az ilyen program trénera. A minősített programon képzésben részesültnak kell tekinteni azt a személyt is, akiről a programot minősítő személy, illetve szervezet igazolja, hogy minősített programon szerzett tanúsítványt.

(4) A kapcsolattartási ügyelet az érintettek igényeinek megfelelően a kapcsolattartásra megfelelő feltételekkel rendelkező család- és gyermekjóléti szolgálatnál is biztosítható.

(5) A család- és gyermekjóléti központ a nevelőszülői hálózat működtetőjével, a gyermekotthonnal kötött külön megállapodás alapján a szolgáltatást a nevelőszülőnél, a gyermekotthonban elhelyezett gyermek és a kapcsolattartásra jogosult vér szerinti szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy között is biztosíthatja.

(6) A titkos menedékházban, a kapcsolati erőszak áldozatait fogadó krízisközpontban és az emberkereskedelem áldozatait fogadó átmeneti szálláson élő szülő gyermekére - amennyiben a külön élő szülő kapcsolattartásra jogosult - a kapcsolattartási ügyelet e § szerinti szabályai irányadóak azzal, hogy a kapcsolattartás helyszíne nem lehet a titkos menedékház, krízisközpont és átmeneti szállás.

*Utcai (lakótelepi) szociális munka **

23. § * Az utcai - helyi viszonyok által indokolt esetben lakótelepi - szociális munka feladata

a) a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek segítése,

b) a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyére történő visszakérülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése, és

c) a gyermekek beilleszkedését, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programok szervezése a járás területére vonatkozóan, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban, illetve egyéb helyszíneken, vagy a család- és gyermekjóléti központ területén, lehetőség szerint bevonva a gyermek családját is.

*Kórházi szociális munka **

*24. § * (1) A kórházi szociális munka feladata*

a) a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése,

b) a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a Gyvt. 17. § (2) bekezdése szerinti intézkedések megtétele, és

c) az illetékességi területén működő kórházak felnőtteket ellátó, főként a pszichiátriai és a rehabilitációt végző osztályaival való együttműködés.

(2) A család- és gyermekjóléti központ szerződést köt az egészségügyi intézménnyel, amelyben rögzítik a kórházi szociális munka biztosításának kereteit, valamint az együttműködés módját.

*Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás **

25. § * (1) Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

(2) Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti

a) a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,

b) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,

c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,

d) a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,

e) prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és

f) a jelzőrendszer működését.

(3) Ha a köznevelési intézmény foglalkoztat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítő a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.

(4) * Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást nyújtó személy a szolgáltatásnyújtás helye szerinti intézménnyel nem állhat foglalkoztatási jogviszonyban.

(5) * Az óvodai és iskolai szociális segítő a szolgáltatásnyújtás helye szerinti intézményben a tevékenysége során a gyermekek, tanulók felügyeletéről az egyéni szociális szolgáltatások megvalósításának ideje alatt maga gondoskodik.

(6) * Az óvodai és iskolai szociális segítőnek a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított két éven belül el kell végeznie az óvodai és iskolai szociális segítő képzést. Nem kell elvégezni az óvodai és iskolai szociális segítő képzést azon személyeknek, akik részt vettek az EFOP-3.8.2-16 „Szociális humán erőforrás fejlesztés” elnevezésű, európai uniós finanszírozású projekt keretében szervezett képzésben, vagy akik iskolai szociális munka szakirányú végzettséggel, illetve óvodai és iskolai szociális segítő szakképzettséggel rendelkeznek.

26. § * (1) Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátásáról a család- és gyermekjóléti központ együttműködési megállapodást köt a köznevelési intézménnyel.

(2) Az (1) bekezdés szerinti együttműködési megállapodás tartalmazza

a) * a szolgáltatás célját, tartalmát, helyszínét és annak megjelölését, hogy az óvodai és iskolai szociális segítő mely időpontban látja el tevékenységét az intézményben, és

b) a köznevelési intézmény nyilatkozatát arról, hogy biztosítja

ba) az óvodai és iskolai szociális segítő bejutását az intézménybe és

bb) a szolgáltatás nyújtásához szükséges külön helyiséget és az infrastruktúrához való hozzáférést.

(2a) * A család- és gyermekjóléti központ az óvodai és iskolai szociális segítő részére a köznevelési intézménybe szóló megbízólevelet állít ki.

(2b) * A köznevelési intézmény az óvodai és iskolai szociális segítő személye kapcsán kifogással élhet a család- és gyermekjóléti központ vezetőjénél. A kifogással kapcsolatos részletes eljárásrendet az együttműködési megállapodás tartalmazza.

(3) Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás nyújtása a miniszter által jóváhagyott módszertan alapján folyik. A miniszter a módszertant az általa vezetett minisztérium honlapján és a Szociális Ágazati Portálon közzéteszi, valamint gondoskodik annak folyamatos frissítéséről.

*Készenléti szolgálat **

27. § * (1) A készenléti szolgálat célja a család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása.

(2) A készenléti szolgálatot állandóan hívható telefonszám biztosításával kell megszervezni oly módon, hogy a készenléti munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani.

(3) A család- és gyermekjóléti központ tájékoztatást nyújt a lelkisegély-telefonvonal elérhetőségéről.

*Fogyatékosági tanácsadás **

27/A. § * A fogyatékosági tanácsadás feladata:

a) tanácsadás biztosítása a fogyatékos személy és családtagjai számára, a velük való kapcsolatfelvétel, az információnyújtás, a szociális készségek fejlesztése, az ügyintézés, valamint klubfoglalkozás és sorstársi csoportok szervezése, működtetése,

b) együttműködés a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatókkal, intézményekkel, egészségügyi alap- és szakellátásokat nyújtó egészségügyi szolgáltatókkal, oktatási, képzési szolgáltatásokat nyújtókkal, foglalkoztatási szolgáltatásokat nyújtókkal, közlekedési, sport-, kulturális és egyéb szabadidős tevékenységet nyújtó szervezetekkel, egyéb civil szervezetekkel, érdekvédelmi csoportokkal, valamint egyházi intézményekkel, közösségekkel,

c) a fogyatékos személyek és családtagjaik számára biztosított szolgáltatások igénybevételének segítése, ideértve a család- és gyermekjóléti központ által nyújtott szolgáltatásokat,

d) közreműködés egyes életvitelt támogató eszközök kölcsönzésében és speciális szolgáltatások közvetítésében,

e) együttműködés a szociális diagnózist felállító esetmenedzserrel, és

f) kapcsolattartás a többi fogyatékosági tanácsadóval.

27/B. § * (1) A fogyatékosági tanácsadónak - a (2) bekezdés szerinti kivétellel - a foglalkoztatása kezdő időpontjától számított két éven belül el kell végeznie a fogyatékosági tanácsadói képzést.

(2) Nem kell elvégezni a fogyatékosági tanácsadó képzést annak, aki sikeresen elvégezte az EFOP-1.9.2-VEKOP-16-2016-00001 azonosító számú, „MONTÁZS PROJEKT - A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” című projekt keretében szervezett képzést.

*Javaslattevél hatósági intézkedésre **

28. § * A család- és gyermekjóléti központ GYVR útján javaslatot tesz a gyámhivatal részére a gyermek

a) védelembe vételére,

b) megelőző pártfogására,

c) ideiglenes hatályú elhelyezésére,

d) nevelésbe vételére,

e) családba fogadására,

f) harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére,

g) családbafogadó gyám kirendelésére,

h) tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,

i) gondozási helyének megváltoztatására,

j) után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

29. § * (1) A javaslattevél során a gyermek bántalmazástól, elhanyagolástól való védelemhez való jogát, a saját családjában történő nevelkedéshez és családi kapcsolatainak megtartásához, ápolásához való jogát, valamint a gyermek véleményét kell elsősorban figyelembe venni.

(2) * A javaslat a GYVR útján ismerteti a gyermek helyzetét, különösen
a) a veszélyeztető körülményeket, azoknak a gyermekre gyakorolt hatását,
b) a szülő vagy a gyermeket nevelő más személy nevelési tevékenységét,
c) * a gyermeket nevelő család élethelyzetére vonatkozó, a GYVR-ben szereplő adatokat,
d) a javaslatétel elkészítéséig biztosított alapellátásokat, valamint az ügy szempontjából fontos más ellátásokat,

e) a gyermeknek és a szülőnek (törvényes képviselőnek) a javaslatétel elkészítéséig tanúsított együttműködési készségét, illetve annak hiányát,

f) azt, ha a gyermeket gondozó szülő együtt él a szülői felügyeleti jogától megfosztott másik szülővel, és emiatt a gyermek nem áll szülői felügyelet alatt, és

g) megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén a megelőző pártfogás elrendelését, mellőzését, fenntartását vagy megszüntetését alátámasztó körülményeket.

(3) A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a veszély tényének és jellegének megnevezésével, a többi adat feltárásának mellőzésével, telefonon haladéktalanul, majd azt követően elektronikus formában kell javaslatot tenni a hatóság intézkedésére. A hiányzó adatokat utóbb a hatóság felhívásától függően kell beszerezni.

(4) Ha a javaslatételre a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezése alapján kerül sor, a család- és gyermekjóléti központ

a) *

b) * védelembe vétel esetén a javaslatot mérlegelés nélkül, azonban szükség szerint kiegészítve, a gyámhivatal számára a GYVR-ben megismerhetővé teszi.

30. § * (1) A család- és gyermekjóléti központ a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának időtartama alatt együttműködik a család- és gyermekjóléti szolgálattal és a kirendelt eseti gyámmal. Az együttműködés keretében tájékoztatják egymást a gyermek elhanyagolásból származó veszélyeztetettség alakulásáról, a megszüntetése érdekében tett intézkedésekről és a természetbeni formában nyújtott családi pótlék felhasználásának tapasztalatairól.

(2) A család- és gyermekjóléti központ figyelemmel kíséri a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról szóló határozatban foglalt rendelkezések megvalósulását és szükség esetén kezdeményezi a gyámhivatalnál a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálatát.

(3) A család- és gyermekjóléti központ a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása felülvizsgálata során

a) a gyámhivatal megkeresésére tájékoztatást ad a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása eredményéről és a családi pótlék természetbeni formában történő további nyújtásának szükségességéről,

b) ha a család helyzetében, illetve a gyermek szükségleteiben bekövetkezett változások indokolják, új pénzfelhasználási tervet készít, és azt megküldi a gyámhivatalnak, és

c) részt vesz a gyámhivatali tárgyaláson.

Gyermekevédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek védelme *

31. § * (1) A gyermekevédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében a család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásait a gyámhivatal, illetve a bíróság határozata alapján kell biztosítani.

(2) A gyermekevédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében az esetmenedzser

a) együttműködik a megelőző pártfogó felügyelővel,

b) tájékoztatja a gyámhivalt a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó körülményekről,

c) elkészíti az egyéni gondozási-nevelési tervet, szervezi a megvalósítását, és

d) közreműködik a családból kiemelt gyermek visszahelyezésében, utógondozásában.

(3) A (2) bekezdés a) pontja szerinti együttműködés keretében

a) az esetmenedzser és a megelőző pártfogó felügyelő szükség szerint közösen végeznek családlátogatást és közösen hallgatják meg a gyermeket,

b) a család- és gyermekjóléti központ lehetőség szerint helyszínt biztosít a megelőző pártfogó felügyelőnek a viselkedéskorrekciós esetkezelési módszerek alkalmazásához és a megelőző pártfogással összefüggő egyéb feladatai elvégzéséhez.

(4) A (2) bekezdés b) pontja szerinti feladatkörében az esetmenedzser a védelembé vétel felülvizsgálata során tájékoztatja a gyámhivatalt a védelembé vétel körében végzett tevékenységéről, az eset előrehaladásáról, a gyermek veszélyeztetettségének alakulásáról és szakmai érvekkel alátámasztott javaslatot tesz

a) a védelembé vétel fenntartására vagy megszüntetésére, valamint megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén ezzel egyidejűleg a megelőző pártfogás fenntartására vagy megszüntetésére, vagy

b) a gyámhivatal általi más, gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó intézkedések megtételére.

*Egyéni gondozási-nevelési terv **

32. § * (1) * A gyermekre vonatkozó egyéni gondozási-nevelési tervet a GYVR tervező és értékelő alrendszerében kell elkészíteni, és tartalmaznia kell

a) a veszélyeztető körülmények megjelölését,

b) * a védelembé vétel megszüntetéséhez szükséges változásokat, valamint ennek elérése érdekében az esetmenedzser, a szülő és a gyermek feladatait, határidők megállapításával,

c) a szükségesnek tartott hatósági, illetve bírósági eljárások kezdeményezésének megjelölését,

d) az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósításába bevont család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint egyéb intézmények, szolgáltatók, személyek megjelölését, feladataiknak és azok határidejének meghatározásával együtt,

e) a szakmailag szükségesnek tartott egyéb rendelkezéseket, és

f) megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén

fa) az esetmenedzser, a megelőző pártfogó felügyelő, a szülő és a gyermek közötti együttműködés részletes szabályait, megjelölve a megelőző pártfogó felügyelővel való együttműködés módját, gyakoriságát, és

fb) az esetmenedzser és a megelőző pártfogó felügyelő közötti munkamegosztás szempontjait.

(2) Az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítésébe az esetmenedzser bevonja

a) a gyermeket és családját,

b) a család- és gyermekjóléti szolgálatot,

c) megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetében a megelőző pártfogót, és

d) az eset szempontjából érintett, szükséges szolgáltatásokat nyújtó intézményeket, szolgáltatókat, személyeket és az egyéb közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozókat.

(3) Az esetmenedzser az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósítása érdekében

a) bevonja a gyermekkel és családjával kapcsolatos szociális segítőmunkába a család- és gyermekjóléti szolgálatot,

b) bevonja a szükséges szolgáltatásokat nyújtó intézményeket, szolgáltatókat, személyeket, az egyéb közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozókat, valamint tevékenységüket koordinálja,

c) elősegíti a szülő és gyermek esetében

ca) az egyéni gondozási-nevelési terv céljainak elfogadását, azokban való közreműködését,

cb) azt, hogy a szülő és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek nyilatkozattal vállalják az egyéni gondozási-nevelési tervben foglaltak betartásában, megvalósításában történő együttműködést,

cc) a gyermeket veszélyeztető körülmények elhárítását, a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének szülő általi biztosítását, így a védelembé vétel megszüntetését.

(4) * Az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósítását az esetmenedzser a GYVR tervező és értékelő alrendszerében értékeli, és

a) szükség esetén módosítja vagy kezdeményezi a módosítást,

b) ha annak megvalósítása a szülő, illetve a gyermek megfelelő együttműködése miatt nem lehetséges,

ba) ezt a problémát a gyámhivatal számára a GYVR-ben megismerhetővé teszi,

bb) felhívja a szülő, illetve a gyermek figyelmét arra, hogy a védelembé vétel sikertelensége esetén a gyermekvédelmi gondoskodás más eszközének alkalmazására kerülhet sor, és

bc) a GYVR útján megismerhetővé teszi a gyámhivatal számára, ha a gyermekvédelmi gondoskodás más eszközének alkalmazására tesz javaslatot, és

c) ha a megvalósítás az egyéni gondozási-nevelési tervben megjelölt intézmények, szolgáltatók, személyek és az egyéb közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók mulasztása miatt nem valósult meg, ezt a problémát a gyámhivatal számára a GYVR-ben megismerhetővé teszi.

*Családból kiemelt gyermek visszahelyezésének, családbafogadásának elősegítése **

33. § * (1) * A családból kiemelt gyermek visszahelyezésének és - amennyiben a családjába történő visszahelyezés nem lehetséges - családbafogadásának (a továbbiakban együtt: visszahelyezés) tervezését a gyámhivatal által elfogadott egyéni elhelyezési terv alapján a GYVR tervező és értékelő alrendszerében kell előkészíteni.

(2) A gyermek visszahelyezése érdekében az esetmenedzser együttműködik a gyermekvédelmi gyámmal, ennek körében támogatja a szülőket, a családbafogadó személyt a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban.

(3) A nevelésbe vételt követően és annak minden felülvizsgálata előtt az esetmenedzser a gyermeket gondozási helyén felkeresi, és tájékozódik beilleszkedéséről, valamint a gyermek látogatásának lehetőségeiről kivéve, ha a gyermek örökbefogadható. A nevelésbe vétel időtartama alatt az esetmenedzser folyamatosan kapcsolatot tart a gyermek gondozási helyével, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal (a továbbiakban: szakszolgálat) és a gyermekvédelmi gyámmal, ha a gyermek és a szülő, vagy a kapcsolattartásra jogosult más személy kapcsolattartásának, a gyermek visszahelyezésének elősegítése a gyermek érdekében áll.

(4) * Az esetmenedzser a GYVR útján megismerhető helyzetértékelésben tesz javaslatot a gyámhivatal felé a kapcsolattartás formájának és módjának megváltoztatására, ha a szülő vagy a kapcsolattartásra jogosult más személy körülményeiben, életvitelében beállott változás azt indokoltá teszi.

(5) * A gyermek nevelésbe vételének felülvizsgálata során a család- és gyermekjóléti központ az esetmenedzser helyzetértékelését a GYVR-ben megismerhetővé teszi a gyámhivatal, a területi gyermekvédelmi szakszolgálat és a gyermekvédelmi gyám számára.

(6) * Az esetmenedzser a visszahelyezett gyermek utógondozását a gyámhivatal határozata alapján látja el.

(7) * A családjába visszahelyezett gyermek utógondozása során a családi kapcsolatok tervezését a GYVR tervező és értékelő alrendszerében kell elvégezni, amely terv tartalmazza

a) a gyermek családjába történő visszailleszkedése, lakókörnyezetébe való beilleszkedése, a tanulmányainak folytatása vagy az iskolai végzettségének, szakképzettségének megfelelő munkahely felkutatása érdekében megszervezett támogatások megnevezését,

b) a családi kapcsolatok tervezésének megvalósításába bevont család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint egyéb intézmény, szolgáltató vagy személy megjelölését, annak feladatait és azok elvégzésének határidejét.

(8) * Az utógondozás felülvizsgálata során a családi kapcsolatok tervének megvalósítását, a helyzetértékelést a család- és gyermekjóléti központ a GYVR tervező és értékelő alrendszerében teszi elérhetővé a gyámhivatal számára.

3. 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

*Szociális diagnózis**

30. § * (1) A szociális diagnózist a szociális diagnózist készítő esetmenedzser a (2) bekezdés szerinti adattartalommal, a szociál- és nyugdíjpolitikaért felelős miniszter által e célra rendszeresített, Szociális Ágazati Portálon közzétett adatlapon készíti el.

(2) A szociális diagnózis az egyén

a) személyi állapotára és családi kapcsolataira,

b) lakhatási körülményeire,

c) egészségi állapotára és esetleges fogyatékoságára,

d) mindennapi életvitelére, egyes képességei hiányából fakadó nehézségeire,

e) kommunikációjára, személyes kapcsolataira,

f) munkaerőpiaci státuszára,

g) krízishelyzetek kezelésére vonatkozó képességére,

h) támogatást igénylő életterületeinek felmérésére, a támogatás mértékére és

i) számára igénybe venni javasolt ellátások, szolgáltatások meghatározására vonatkozó adatokat tartalmazza.

(3) A szociális diagnózist készítő esetmenedzser feladata a szociális diagnózis elkészítése során

a) az igénylő, valamint családja helyzetének megismerése, szükségletei meglétének vagy hiányának, valamint jogosultságának megállapítása,

b) a megfelelő szolgáltatások és szolgáltatási elemek megállapítása,

c) az igénylő tájékoztatása a számára szükséges szolgáltatások elérhetőségéről vagy hiányáról, szükség esetén segítségnyújtás a szolgáltatóval történő kapcsolatfelvételben.

(4) A szociális diagnózist készítő esetmenedzser feladata a járás területén elérhető szociális szolgáltatások, gyermekjóléti alapellátások, egészségügyi, munkaerőpiaci, karitatív és egyéb szolgáltatások feltérképezése és a rájuk vonatkozó információk évenkénti aktualizálása.

(5) A szociális diagnózis elkészítése irányított személyes interjún alapul, amely során a szociális diagnózist készítő esetmenedzser az ellátást igénylőt bevonja a diagnózis készítésébe.

(6) A szociális diagnózis elkészítésébe az ellátást igénylő hozzájárulásával más szakember is bevonható.

(7) * A személyes interjú felvétele során az esetmenedzser döntése alapján több személyes találkozásra is sor kerülhet. A szociális diagnózist az első interjútól számított 15 munkanapon belül kell elkészíteni, figyelemmel a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet 7/A. § (2) bekezdésében foglaltakra. Az ellátást igénylő krízishelyzete esetén a szolgáltatás a szociális diagnózis elkészítése előtt is igénybe vehető.

(8) A szociális diagnózist a szociális diagnózist készítő esetmenedzser és a szolgáltatást igénylő személy aláírja.

(9) A szociális diagnózis az aláírás időpontjától számított hat hónapig használható fel az Szt. 64/A. § (3) bekezdése szerint szolgáltatás igénylésére.

(10) A szociális diagnózist készítő esetmenedzsernek a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított egy éven belül el kell végeznie a szociális diagnózist készítő esetmenedzseri képzést. Nem kell elvégezni a szociális diagnózist készítő esetmenedzseri képzést azon személyeknek, akik részt vettek az EFOP-3.8.2-16 „Szociális humán erőforrás fejlesztés” elnevezésű, európai uniós finanszírozású projekt keretében szervezett képzésben.

(11) * A szociális diagnózist készítő esetmenedzser nem foglalkoztatható osztott munkakörben.